

**VDL GROEP
JAARVERSLAG
2019**

**VDL GROEP
JAARVERSLAG
2019**

VDL Groep B.V.

Hoevenweg 1 ■ 5652 AW Eindhoven ■ Nederland

Telefoon +31 (0)40 - 292 50 00 ■ info@vdlgroep.com ■ www.vdlgroep.com

INHOUD

- 3 Kerncijfers
- 4 Profiel
- 5 Groepsschema
- 7 Bestuursverslag
- 49 Bericht van de raad van commissarissen
- 50 Controleverklaring
- 51 Jaarrekening 2019
- 56 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- 67 Werkmaatschappijen

KERNCIJFERS

(x 1.000 euro)

	2019	2018	2017	2016	2015
Gecombineerde omzet	5.779.885	5.973.358	5.048.860	3.208.375	2.686.499
Geconsolideerde omzet	5.613.775	5.814.967	4.899.358	3.032.133	2.522.070
Bedrijfsresultaat	205.319	204.936	187.522	187.688	167.181
Winst voor belastingen	203.105	225.176	200.155	194.213	163.744
Winst voor belasting / omzet	3,5%	3,8%	4,0%	6,1%	6,1%
Nettowinst	156.162	178.188	152.844	149.571	125.406
Nettowinst / omzet	2,7%	3,0%	3,0%	4,7%	4,7%
Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	110.092	98.176	84.697	66.443	61.198
Cashflow	266.254	276.364	237.541	216.014	186.604
(Des)investeringen materiële vaste activa	127.884	119.640	178.146	112.993	124.259
Eigen vermogen	1.452.319	1.352.143	1.222.615	1.125.774	1.017.179
Totaal vermogen	2.329.998	2.348.113	2.207.383	1.895.179	1.683.108
Eigen vermogen / totaal vermogen	62,3%	57,6%	55,4%	59,4%	60,4%
Nettowinst / eigen vermogen	10,8%	13,2%	12,5%	13,3%	12,3%
Medewerkers per 31 december	15.734	16.854	16.137	13.356	10.623

PROFIEL VDL GROEP

VDL Groep ontwikkelt en produceert een grote verscheidenheid aan industriële producten, van geavanceerde onderdelen tot eindproducten. Dat varieert van oplossingen voor de automotive sector tot de halfgeleiderindustrie en de consumentenmarkt. Deze verscheidenheid heeft één gemene deler: onze unieke combinatie van denken en doen en dit maakt ons onderscheidend. Wij geloven dat de kracht van het behalen van échte successen ligt in de trots van de mensen die de producten maken.

Als familiebedrijf hebben we de waarden eerlijkheid, respect en toegankelijkheid van oudsher hoog in het vaandel staan. Respect voor onze medewerkers en voor de wereld om ons heen. Onze Nederlandse roots, en nuchtere instelling, gecombineerd met de hightech-innovaties die we leveren, maken ons uniek. Door onze gedrevenheid om continu te willen blijven verbeteren, standaarden te doorbreken en nieuwe uitdagingen aan te gaan, schakelen we snel als nieuwe mogelijkheden zich voordoen. Daardoor ontstaan technische innovaties die het leven van mensen helpen verbeteren.

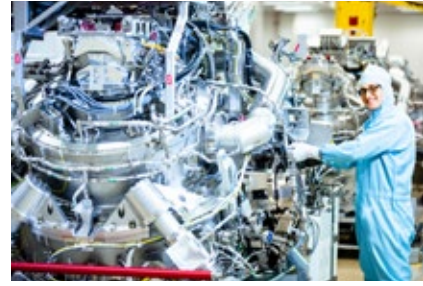
Het grootste goed van onze organisatie zijn onze medewerkers. Daarmee maken we het verschil. Door nauw samen te werken en vakmanschap en innovatie te combineren, inspireren we elkaar om veranderingen teweeg te brengen. We zijn ons ervan bewust dat de beslissingen die we vandaag nemen, impact hebben op de wereld van morgen. Een verantwoordelijkheid die we graag nemen. Wij staan voor kracht door samenwerking.

VDL Groep is opgericht in 1953. Inmiddels staat de derde generatie van de familie Van der Leegte aan het roer van het internationale industriële familiebedrijf met het hoofdkantoor in Eindhoven. VDL Groep is met ongeveer 16.000 medewerkers actief in 20 landen. De groep omvat 104 werkmaatschappijen, elk met een eigen specialisme, die onderling intensief samenwerken. De gecombineerde jaaromzet in 2019 bedraagt 5,780 miljard euro.

GROEPSSHEMA

VDL Groep			
VDL Nederland	VDL Holding Belgium		
Toeleveringen	Autoassemblage	Bussen	Eindproducten
VD Leegte Metaal	VDL Nedcar	VDL Bus & Coach	VDL Agrotech
VDL Gereedschapmakerij		VDL Bus Chassis	VDL Industrial Products
VDL TIM Hapert		VDL Bus Modules	VDL Steelweld
VDL VDS Technische Industrie		VDL Bus Heerenveen	VDL Steelweld UK
VDL Laktechniek		VDL Bus Venlo	VDL Steelweld Deutschland
VDL Belgium		VDL Bus Roeselare	VDL Steelweld Sweden
VDL Technics		VDL Bus Valkenswaard	VDL Steelweld Suzhou
VDL Kunststoffen		VDL Bus & Coach Nederland	VDL Steelweld California
VDL HMI		VDL Bus & Coach France	VDL Steelweld South Carolina
VDL NSA Metaal		VDL Bus & Coach Italia	VDL Steelweld USA
VDL Apparatenbouw		VDL Bus & Coach Belgium	VDL Pinnacle Engineering India (50%)
VDL MPC		VDL Bus & Coach Polska	VDL Hapro
VDL Parree		VDL Bus & Coach Deutschland	VDL Klima
VDL Staalservice		VDL Bus & Coach Suisse	VDL Klima Belgium
VDL Lasindustrie		VDL Bus & Coach Czech Republic	VDL Klima France
VDL RPI Metaal		VDL Bus & Coach Serbia	VDL KTI
VDL Rotech		VDL Bus & Coach Danmark	VDL Network Supplies
VDL Systems		VDL Bus & Coach España	VDL Delmas
VDL Postma		VDL Bus & Coach Sweden	VDL Containersystemen
VDL Industrial Modules		VDL Bus & Coach Norway	VDL Containersysteme
VDL Konings		VDL Bus & Coach Finland	VDL Translift
VDL Wientjes Roden		VDL Bus Center Deutschland	VDL Weweler
VDL Wientjes Emmen		VDL Busland	VDL Weweler Parts
VDL Services		VDL Bus & Coach Service FRY-ZHN	VDL Weweler-Colaert
VDL Enabling Technologies Group		VDL Bus & Coach Service Brabant	VDL Weweler Taishan
VDL ETG Eindhoven		VDL Bus & Coach Service Limburg	Truck & Trailer Industry
VDL ETG Projects		VDL Parts	VDL Parts Sweden
VDL ETG Precision		VDL Enabling Transport Solutions	VDL PMB-UVA
VDL ETG T&D			VDL USA
VDL ETG T&D Hengelo			VDL AEC Maritime (60%)
VDL ETG Almelo			V-Storage (50%)
VDL ETG Singapore			VDL Energy Systems
VDL ETG Suzhou			
VDL ETG Switzerland			
VDL ETG USA			
VDL Fibertech Industries			
VDL GL Precision			
VDL Castings Heerlen			
VDL Castings Weert			
VDL Mast Solutions			
VDL Industries Gainesville			

BESTUURSVERSLAG

Het jaar 2019 is een uitdagend jaar geweest waarin we voor het eerst sinds het crisisjaar 2009 onze omzet en winst hebben zien dalen. Toch kijken we, gezien de marktomstandigheden, tevreden terug op 2019. De gecombineerde omzet is uitgekomen op 5,780 miljard euro ten opzichte van 5,973 miljard euro in 2018. De afname in omzet, vooral ingegeven door een lager productievolume bij VDL Nedcar, is kleiner geweest dan een jaar eerder is geprognoseerd. Onze overige activiteiten hebben het omzetverlies bij VDL Nedcar voor een groot deel gecompenseerd. Hieruit blijkt dat onze strategie van spreiding van risico's door diversificatie opnieuw succesvol is gebleken. Ondanks de lichte daling in omzet en een verhoging van de loonkosten, zijn we in staat geweest om het operationeel resultaat stabiel te houden. Het bruto operationeel resultaat is met 203 miljoen euro vergelijkbaar met een jaar eerder (202 miljoen euro). Het nettoresultaat is, vanwege incidentele baten in 2018, met 12 procent gedaald van 178 miljoen euro in 2018 naar 156 miljoen euro in 2019. Het aantal medewerkers is gedurende het jaar met 1.120 afgenomen naar 15.734 eind 2019.

Het jaar 2019 heeft twee gezichten laten zien. Enerzijds hebben we een goedgevulde orderportefeuille gehad met zelfs een piek in week 5 van 1,269 miljard euro (exclusief VDL Nedcar). Dat was een historisch record: maar liefst 60 procent hoger dan een jaar eerder. Anderzijds hebben we vanaf het begin van het jaar te maken gekregen met onzekere externe factoren zoals het handelsconflict tussen de Verenigde Staten en China. Met als grootste gevolg een terugval in onze grootste markten de halfgeleider- en automotieve industrie. De halfgeleiderindustrie heeft zich na het eerste halfjaar hersteld, maar de automotieve industrie was, is en blijft turbulent door nieuwe emissienormen, mondiale handelsconflicten en ontwrichtende technologieën.

Desondanks hebben we in 2019 weer stappen gezet op het vlak van slimme mobiliteit. Onze positie als Europees koploper op het gebied van de elektrificatie van zware voertuigen is opnieuw versterkt, onder andere door de levering van 500 nieuwe elektrische bussen. Daarnaast zijn er ook andere mijlpalen geweest zoals de order voor 80 elektrische en autonome Automatisch Geleide Voertuigen (AGV's) voor de haven van Singapore, de presentatie van de eerste elektrische voertuigen voor afvalinzameling samen met onze partner DAF Trucks, en het uitbreiden van het Laad Test Centrum in Valkenswaard met nieuwe technologieën voor het opladen van zware voertuigen waardoor e-trucks in slechts een half uur volledig zijn op te laden. De mede door VDL ontwikkelde elektrische truck, de DAF CF Electric VDL E-Power, is uitgeroepen tot Green Truck Logistics Solution 2019.

Daarnaast is VDL Groep in 2019 nog een aantal keren in de prijzen gevallen. We zijn uitgeroepen tot winnaar van de Nationale Innovatieprijs 2019. Bij de toekenning van deze prijs is onder meer gekeken naar nieuwe vooruitstrevende oplossingen en technologieën, aandacht voor medewerkers, ondernemerschap en samenwerking. Eind 2019 heeft VDL de EY Family Business Legacy Award mogen ontvangen, een prijs

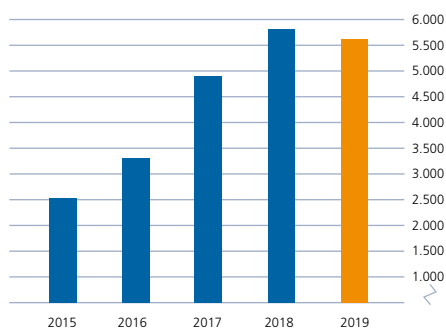
voor het familiebedrijf dat een bijzondere prestatie heeft geleverd op het gebied van transformatie, internationalisering en continuïteit. Mooie prijzen waar we ontzettend trots op zijn.

Helaas hebben we in 2019 in Nederland orders voor maar liefst 415 elektrische bussen verloren aan Chinese concurrenten. Als voorvechter van het behoud van werkgelegenheid in de hoogwaardige Nederlandse maakindustrie maken wij ons oprecht grote zorgen over het gunnen van deze orders aan Chinese producenten. Het bestellen van Chinese bussen zal leiden tot structurele consequenties voor de werkgelegenheid in Nederland. Wij zijn niet tegen China, maar pleiten wel voor een gelijk speelveld in de wereld. Chinese bedrijven betalen nauwelijks importheffing, terwijl Europese bedrijven in China met significante importheffingen worden geconfronteerd. Ook schaalvoordelen, goedkopere lonen en veelal toegepaste overheidssteun maken het voor Chinese bedrijven makkelijker om voet aan de grond te krijgen in Europa. Door de deur wagenwijd open te zetten voor de import van Chinese producten zet Europa eigenhandig zijn welvaart op het spel. Wij pleiten dan ook voor een gemeenschappelijk Europees industriebeleid om onze innovatiepositie te behouden. Ons signaal is door de Nederlandse en Europese overheden opgepakt.

Begin 2020 zijn we geconfronteerd met het coronavirus. Deze mondiale crisis heeft impact op onze gezondheid, ons dagelijks leven, de economie en dus ook op onze bedrijfsvoering. Ons belangrijkste doel is dat onze medewerkers en hun families gezond en veilig zijn. Met gepaste maatregelen om verspreiding van het virus zo veel mogelijk te voorkomen, proberen we door te gaan met onze productie voor onze continuïteit en behoud van werkgelegenheid. Op het moment van schrijven ligt bij 14 van onze 104 bedrijven de productie geheel of gedeeltelijk stil. Het Nederlandse kabinet heeft inmiddels een maatregelenpakket samengesteld om de Nederlandse economie te ondersteunen. De Noodmaatregel Overbrugging Werkbehoud (NOW) is daarvan de belangrijkste. VDL heeft input geleverd voor de invulling van diverse maatregelen. Ook wij zien ons genoodzaakt een beroep te doen op de NOW voor behoud van werkgelegenheid bij onze bedrijven. De gevolgen van deze crisis zijn vooralsnog niet te overzien, maar dat die ongelofelijk ingrijpend zullen zijn, is overduidelijk.

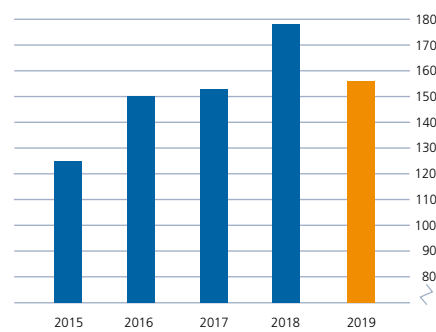
GECONSOLIDEERDE OMZET

(in miljoenen euro)

NETTORESULTAAT

(in miljoenen euro)

OMZET

De gecombineerde omzet in 2019 is uitgekomen op 5,780 miljard euro. Dat is een geringe daling van 3 procent ten opzichte van 5,973 miljard euro in 2018. De onderlinge leveringen zijn toegenomen. De geconsolideerde omzet is uitgekomen op 5,614 miljard euro.

	2019	2018
	euro mln	euro mln
Gecombineerde omzet	5.780	5.973
Onderlinge leveringen	-166	-158
Geconsolideerde omzet	5.614	5.815

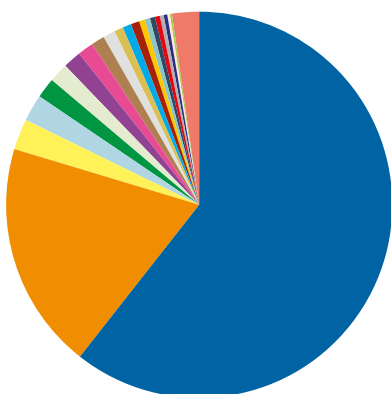
In 2019 is 81 procent van onze omzet behaald buiten Nederland, ten opzichte van 84 procent in 2018. Deze daling van export naar het buitenland heeft met name te maken met minder leveringen aan BMW Group in 2019. Onze producten en diensten zijn het afgelopen jaar echter wel naar meer verschillende landen geëxporteerd.

	2019		2018	
	euro mln	%	euro mln	%
Buitenland	4.544	81	4.898	84
Binnenland	1.070	19	917	16
	5.614		5.815	

In 2019 hebben we aan 114 landen producten en diensten geleverd, ten opzichte van 108 landen in 2018. Verdeeld over de continenten ziet de omzetverdeling er als volgt uit: Europa 5.279 miljoen euro, Azië 220 miljoen euro, Amerika 91 miljoen euro, Afrika 20 miljoen euro en Oceanië 4 miljoen euro. Als we de omzet verdelen over de diverse landen zien we dat Duitsland het grootste afzetgebied blijft. De top vijf wordt, evenals vorig jaar, gecompliceerd door Nederland, België, Singapore en Groot-Brittannië.

OMZET PER LAND

(in miljoenen euro)

Duitsland 3.402	Zwitserland 41
Nederland 1.070	Finland 40
België 145	Denemarken 27
Singapore 126	China 25
Groot-Brittannië 95	Spanje 24
Zweden 91	Tsjechië 23
Verenigde Staten 85	Italië 18
Frankrijk 74	Taiwan 17
Griekenland 63	Luxemburg 12
Noorwegen 57	Rusland 10
Polen 42	Overig 127

DIVISIES

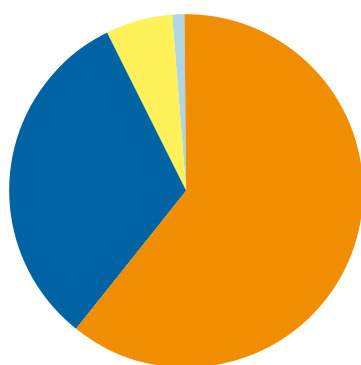
Wanneer de gecombineerde omzet van VDL Groep wordt uitgesplitst naar de divisies dan blijkt dat de omzetzakking in 2019, zoals geprognoseerd, wordt veroorzaakt door de divisie Autoassemblage. Onze enorme diversiteit in activiteiten heeft ervoor gezorgd dat het omzetverlies in deze divisie grotendeels is gecompenseerd door stijgende cijfers in de overige divisies.

	2019		2018	
	euro mln	%	euro mln	%
Toeleveringen	1.377	24	1.343	23
Autoassemblage	3.091	53	3.653	61
Bussen	658	12	446	7
Eindproducten	654	11	531	9
	<hr/>		<hr/>	
	5.780		5.973	

TOELEVERINGEN

De omzet van de divisie Toeleveringen is met 3 procent gestegen van 1,343 miljard euro in 2018 naar 1,377 miljard euro in 2019. Het resultaat van deze divisie is positief. VDL Groep heeft in 2019 opnieuw geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling om zijn expertise als hightech-toeleverancier verder te optimaliseren. Om de concurrentie voor te blijven, wordt tevens geïnvesteerd in automatisering door onder andere digitalisering van (productie)processen.

	2019		2018	
	euro mln	%	euro mln	%
Mechatronische systemen	839	61	839	62
Metaalbewerking	440	32	406	30
Kunststofverwerking	89	6	88	7
Oppervlaktebehandeling	9	1	10	1
	<hr/>		<hr/>	
	1.377		1.343	

TOELEVERINGEN

(omzet per sector)

- Mechatronische systemen 61%
- Metaalbewerking 32%
- Kunststofverwerking 6%
- Oppervlaktebehandeling 1%

In het eerste kwartaal van 2020 is de omzet van de divisie Toelieferingen gestegen van 333 miljoen euro (2019) naar 353 miljoen euro. De orderportefeuille is in 12 maanden opgelopen van 431 miljoen euro naar 497 miljoen euro in week 13 van 2020. Vanwege onzekerheden die gepaard gaan met de gevolgen van het coronavirus is het niet opportuun om een prognose af te geven voor het verdere verloop van het jaar.

■ Mechatronische systemen en modulebouw

De omzet van de sector mechatronische systemen en modulebouw is in 2019 uitgekomen op 839 miljoen euro en is daarmee gelijk gebleven ten opzichte van 2018. De halfgeleiderindustrie heeft een aarzelend begin van 2019 gekend. Met name het handelsconflict tussen de Verenigde Staten en China heeft parten gespeeld. Hierdoor hebben we te maken gekregen met een terugval in omzet in het eerste halfjaar. De tweede helft van het jaar is de omzet verbeterd.

In 2019 is de EUV-technologie (Extreme Ultra Violet) voor het maken van microchips definitief doorgebroken. De mondiale vraag naar de EUV-machines van ASML neemt toe. VDL levert diverse hightech (sub)modules aan ASML en fungeert hierbij als ontwikkel- en productiepartner. Bijzonder is dat wij in 2019 samen met ASML in een hele korte tijd een kritische module voor de nieuwe lichtbron hebben geïntroduceerd: het modular vessel. In deze module ontstaat het EUV-licht. Samen met ASML zijn we in staat geweest om de introductietijd significant te vervroegen. Hiermee bewijst VDL haar innovatiekracht door samenwerking en inzet van haar kennis op het gebied van maakbaarheid.

Bij VDL ETG wordt ook volop gewerkt aan de voorbereidingen van de productie van positioneringsframes voor Zeiss SMT, voor de volgende generatie EUV-machines. Deze frames zijn zeer groot. Voor de beeldvorming: voor één frame zijn maar liefst twee blokken aluminium nodig zo zwaar als twee 18 meter elektrische stadsbussen. Deze worden gefreesd naar het gewicht van een MINI Cabrio. Voor de productie van deze frames worden in Almelo nieuwe productiehallen en cleanrooms gebouwd.

Bij VDL ETG Projects worden 936 draagstructuren gebouwd in opdracht van ESO, de Europese Zuidelijke Sterrenwacht (European Southern Observatory), voor de grootste telescoop ter wereld die in Chili wordt gebouwd. VDL GL Precision, overgenomen in 2015, is formeel per 1 april 2020 voor 100 procent eigendom van VDL Groep.

Het afgelopen jaar is de samenwerking met technische universiteiten en kennisinstituten zoals TNO, NOVA, CERN en PSI verder uitgebouwd. Hierbij definiëren wij onze eigen onderzoeksgebieden en ontwikkelprogramma's afgeleid van de roadmaps van onze klanten. Er wordt onderzoek en ontwikkeling gedaan op het gebied van extreme reinheid, robotica in machinebouw en integrale oplossingen door het toepassen van 3D-printen.

We blijven verder ontwikkelen om onze competenties en kennis op het gebied van maakbaarheid uit te breiden en in te zetten voor diverse klanten in de halfgeleiderindustrie, medische en analytische markt. De orderportefeuille voor de sector mechatronische systemen en modulebouw is vooralsnog goed gevuld.

■ **Metaalbewerking**

De omzet in de sector metaalbewerking is met 8 procent gestegen van 406 miljoen euro in 2018 naar 440 miljoen euro in 2019. De VDL-bedrijven die actief zijn in deze sector zijn erin geslaagd nieuwe klanten aan zich te binden. De omzet in de automotive industrie is teruggelopen, maar andere takken van industrie zoals de energijmarkt, slimme mobiliteit en defensie trekken aan. Het gaat steeds vaker om grotere projecten, waarbij gevraagd wordt naar complete samenstellingen. Al dan niet geïntegreerd met mechanica, elektronica en software. Ook wordt er meer en meer projectmatig gewerkt, waarbij de disciplines logistiek en inkoop een steeds belangrijker rol krijgen.

Onze bedrijven worden steeds eerder in het ontwikkel- en productieproces betrokken. Dat gebeurt voor producten en onderdelen in diverse markten zoals machinebouw, infrastructuur, voedselindustrie en defensie. Op die manier wordt al in de ontwikkelfase meegedacht over de meest efficiënte productie-methoden en dat werkt in veel gevallen kostenbesparend. In 2019 is veel geïnvesteerd in nieuwe machines, de automatisering van (productie)processen zoals het direct online bestellen via het make-to-order-principe en verbetering van kwaliteitsprocessen. De bedrijven in de metaalbewerking zijn erin geslaagd om flexibel en snel te reageren op steeds complexere klantvragen. We gaan graag meerjarige relaties aan met onze klanten op basis van een compleet partnerschap.

■ **Kunststofverwerking**

De omzet in de sector kunststofverwerking is licht gestegen. In 2019 is de omzet uitgekomen op 89 miljoen euro, ten opzichte van 88 miljoen euro een jaar eerder. In alle markten waarin onze kunststofbedrijven actief zijn, zoals de automotive, medische, luchtvaart, defensie en transport is steeds meer behoefte aan complexere en meer complete producten met meer (na)bewerkingen. Onze bedrijven spelen hier goed op in door in een vroeg stadium in het ontwikkelproces betrokken te zijn, zodat sturing gegeven kan worden aan de maakbaarheid en reproduceerbaarheid van producten. Ook op het gebied

van kwaliteit en logistieke flexibiliteit hebben klanten een steeds hoger verwachtingspatroon. Door verdergaande automatisering zoals digitalisering van de (productie)processen kunnen wij blijven voldoen aan deze verwachtingen.

Ook op het gebied van kunststoffen wordt de behoefte aan een totaalleverancier steeds groter, bijvoorbeeld voor de medische sector. Nieuwe wetgeving die in de loop van 2020 van kracht wordt, vraagt om meer borging van processen en traceerbaarheid van producten. In 2019 zijn stappen gezet op het gebied van 3D-printen van implantaten.

Daarnaast zijn we bezig met het produceren van onbrandbare sandwichpanelen voor de bouw en de transportsector. Steeds vaker zijn we in staat om deze (grote) panelen seriematig te produceren, zowel in glasvezelversterkt kunststof als in composiet (RTM-techniek). Ze kunnen ingezet worden als gevelpanelen, zijwanden van bussen of transportvoertuigen. Ook hoogwaardige carbon-onderdelen vinden steeds vaker hun toepassing in de hightech-machinebouw, waar metalen onderdelen niet altijd toereikend zijn.

In 2019 is de samenwerking met DAF Trucks verder geïntensiveerd. Voor de nieuwe generatie trucks gaat VDL diverse interieuronderdelen produceren evenals de deurpanelen. Daarnaast is het klantenbestand verder uitgebreid met het leveren van kunststofonderdelen voor nieuwe klanten in de medische en vleesverwerkingsindustrie.

■ **Oppervlaktebehandeling**

De omzet in de sector oppervlaktebehandeling is gedaald van 10 naar 9 miljoen euro in 2019. Door uitbreiding van de klantenkring heeft VDL Laketechniek, ondanks de dalende truck- en trailermarkt, de omzet van voorgaande jaren nagenoeg vast weten te houden. In 2019 zijn de logistieke activiteiten verder geoptimaliseerd en uitgebreid met bijvoorbeeld de mogelijkheid voor leveringen in een specifieke volgorde, om onnodig transport te voorkomen. Hiermee realiseren we meer toegevoegde waarde voor onze klanten en verstevigen we onze concurrentiepositie. Voor 2020 ligt de focus op het verder optimaliseren van het machinepark, zoals het automatiseren van de poedercoatstraat om een nog betere kwaliteit te kunnen realiseren met een hogere output.

AUTOASSEMBLAGE

De omzet van de divisie Autoassemblage is conform verwachting gedaald, met 15 procent van 3,653 miljard euro in 2018 naar 3,091 miljard euro in 2019. De omzet is voornamelijk gerealiseerd door de productie van auto's, maar ook door het leveren van persdelen aan derden en door engineering- en installatiewerkzaamheden. Het jaar is afgesloten met een positief resultaat.

Gedurende het jaar 2019 heeft VDL Nedcar de MINI Cabrio, MINI Countryman, MINI Countryman-PHEV en de BMW X1 voor BMW Group gebouwd. Daarbij zijn alle gestelde doelen in termen van kwaliteit en afleverbetrouwbaarheid behaald. Het aantal geproduceerde MINI's en BMW X1's is na jaren van groei voor het eerst afgenomen: van 211.660 in het piekjaar 2018 naar 174.097 auto's in 2019. In 2019 heeft VDL Nedcar maar liefst drie prestigieuze JD Power Awards behaald; een blijk van het bijzondere vakmanschap van onze medewerkers en kwaliteitsbewustzijn in onze organisatie.

	2019		2018	
	euro mln	%	euro mln	%
Autoassemblage	3.091	100	3.653	100
	<hr/>		<hr/>	
	3.091		3.653	

De voor 2019 voorziene afname in het aantal te produceren auto's is versterkt doordat de autoverkopen sinds de herfst van 2018 onder druk staan. Diverse onzekerheden in de automarkt liggen aan deze dalende verkopen ten grondslag. Enerzijds zien wij een herschikking van het productielandschap als gevolg van wereldwijde verstoorde handelsverhoudingen. Anderzijds wordt de automotieve sector met ingrijpende technologische ontwikkelingen geconfronteerd, zoals nieuwe emissienormen en nieuwe mobiliteitsconcepten. Als onafhankelijk autoproducent beweegt VDL Nedcar altijd mee met marktontwikkelingen. Een direct gevolg van de afnemende productie-aantallen is dat we de flexibele schil hebben moeten afbouwen. Het aantal medewerkers van VDL Nedcar is met name daardoor in 2019 gedaald van 5.894 (eind 2018) naar 4.951 (eind 2019).

Ondanks de turbulente ontwikkelingen in de auto-industrie zijn we erin geslaagd een nieuwe overeenkomst met BMW Group af te sluiten. Dit nieuwe contract, waarin de bouw van een opvolgend model is overeengekomen, zorgt ervoor dat we in ieder geval tot ver in de jaren '20 in Born auto's blijven bouwen voor BMW. Daarmee is de continuïteit van VDL Nedcar langjarig zeker gesteld.

Naast onze samenwerking met BMW Group worden tevens contacten gelegd en projecten besproken met nieuwe opdrachtgevers. Om toekomstige opdrachten te kunnen accepteren, verruimt VDL Nedcar in nauwe samenwerking met overheden haar uitbreidingsmogelijkheden, zowel door het aankopen van grond als het zekerstellen van de benodigde vergunningen.

Na jaren van groei verwachten we dat het productievolume in 2020 verder zal afnemen. De turbulentie in de personenautomarkt zal naar verwachting aanhouden waardoor volumeontwikkelingen niet zijn in te schatten. De investeringen zullen in 2020 onder meer gericht zijn op het in productie nemen van een opvolgmodel. Daarnaast werken we verder aan het optimaliseren van productieprocessen door automatisering. Veiligheid en duurzaamheid blijven daarbij vanzelfsprekend hoog in het vaandel staan.

VDL Nedcar heeft in het eerste kwartaal van 2020 een omzet behaald van 621 miljoen euro ten opzichte van 881 miljoen euro in het eerste kwartaal van 2019. Gezien de gevolgen van het coronavirus zijn de vooruitzichten voor de divisie Autoassemblage onzeker. Door een tekort aan kritische onderdelen heeft VDL Groep besloten om de productie van MINI's en de BMW X1 bij VDL Nedcar tijdelijk stil te zetten. Voor de ongeveer 5.000 medewerkers bij VDL Nedcar wordt een beroep gedaan op de noodmaatregelen van de Nederlandse overheid.

BUSSEN

De omzet van de divisie Bussen is in 2019 met 48 procent fors gestegen, van 446 miljoen euro naar 658 miljoen euro. Dat is de hoogste omzet van de divisie Bussen tot nu toe. De omzetsijging komt door een hoger aantal geleverde grote bussen, met name elektrische bussen. Het afgelopen jaar heeft VDL Bus & Coach haar positie in e-mobiliteit verder versterkt. De vraag naar elektrisch vervoer neemt conform onze verwachtingen verder toe. Met 670 elektrische bussen in 10 landen, geleverd tussen 2015 en 2019, is VDL Bus & Coach met een aandeel van 22 procent Europees marktleider. Dagelijks leggen de elektrische Citea's ruim 130.000 kilometers af. De in totaal 50 miljoen elektrisch afgelegde kilometers zorgen voor een besparing van 7 miljoen kilogram CO₂-uitstoot.

In 2019 zijn nieuwe elektrische busprojecten gestart in Denemarken, Zweden, Finland en Noorwegen (Oslo, Green Capital of Europe 2020). Verder zien we een sterke groei in Duitsland waarbij steden als Osnabrück, Keulen en Münster opnieuw investeren in elektrische bussen van VDL. In 2019 zijn ook nieuwe samenwerkingen ontstaan, zoals met de Duitse stad Kiel. VDL Bus & Coach blijft verder inzetten op innovatie op het gebied van e-mobiliteit door het uitbreiden van het portfolio met nieuwe technieken die het energieverbruik verder optimaliseren waardoor de actieradius kan worden verlengd, zoals het toepassen van de volgende generaties batterijen. De komende jaren zullen we tevens investeren in schonere dieselbussen en hybride technieken zodat we de ideale partner blijven voor deze transitiefase. Verder blijven we ons richten op het continu versterken van de marktpositie in met name onze thuismarkt Europa.

Op het gebied van touringcars zien we een daling van de markt in Europa. Het marktaandeel van VDL Bus & Coach is daarbij echter licht gestegen. De in 2018 geïntroduceerde Futura met nieuwe aandrijflijn wordt goed ontvangen in de markt. Een van de belangrijkste merkwwaarden van VDL Bus & Coach, Profit of Ownership, hebben we verder weten te versterken door een lager gewicht wat leidt tot een lager energieverbruik, lagere onderhoudskosten en daarmee een betere Total Cost of Ownership.

De inspanningen van de in 2018 geopende verkoopkantoren in Noorwegen, Zweden, Finland en België hebben in 2019 gezorgd voor meer omzet in deze landen dan het jaar ervoor. Spanje blijft nog licht achter bij de verwachtingen, maar ook daar hebben we net als in de andere landen de basis gelegd voor verdere groei. Er vindt een sterke consolidatie plaats in de markt, zowel in het segment touringcars als openbaar vervoer, waarbij steeds meer grote klanten aan grotere en complexere projecten werken. De aanwezigheid van VDL Bus & Coach in kernlanden in Europa is daarom essentieel voor het vertrouwen van klanten in het realiseren van meerjarige miljoenenprojecten.

In 2019 was een flinke verbetering in resultaat zichtbaar ten opzichte van 2018. Wel was het resultaat conform verwachting en mede door de hoge investeringen in innovatie nog steeds licht verlieslatend. 2020 zal een moeilijk jaar worden voor de divisie Bussen. De omzet in het eerste kwartaal is gedaald van 119 miljoen euro naar 92 miljoen euro eind eerste kwartaal 2020. Ook de orderportefeuille is dalende: van 502 miljoen euro eind eerste kwartaal 2019 naar 413 miljoen euro eind eerste kwartaal 2020.

Dit komt onder andere doordat 415 elektrische bussen voor concessies in Nederland aan Chinese concurrenten zijn gegund. Als voorvechter van het behoud van werkgelegenheid in de hoogwaardige Nederlandse maakindustrie maken wij ons oprecht zorgen over het gunnen van deze orders aan Chinese producenten of concurrenten die voornamelijk in China (laten) produceren. In een opinieverhaal dat eind 2019 door

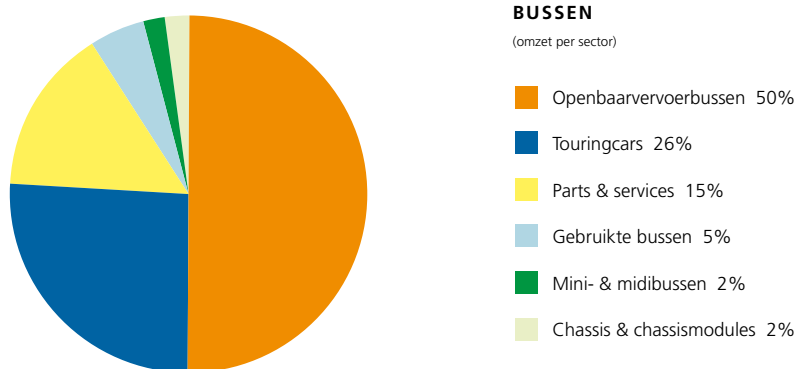

media is gepubliceerd, pleiten wij dan ook voor een gemeenschappelijk Europees industriebeleid om onze innovatiepositie te behouden. Dit signaal is opgepakt door de Nederlandse en Europese overheid.

De coronacrisis heeft veel impact op de divisie Bussen. Door teruglopende vraag en stagnatie in de levering van onderdelen, is begin april 2020 besloten om de productie bij de busbedrijven VDL Bus Valkenswaard, VDL Bus Modules en VDL Bus Roeselare tijdelijk stil te leggen. Ook hier wordt een beroep gedaan op de noodmaatregelen van de overheid.

Ondanks deze vooruitzichten blijven we investeren in innovatie, zowel in mobiliteitsoplossingen als in onderliggende (digitale) processen en het optimaliseren van ons verkoopnetwerk. De stappen die we zetten maken deel uit van een breder programma om de divisie Bussen structureel financieel gezond te maken. De busbedrijven richten zich daarom ook op andere pijlers om minder afhankelijk te zijn van seizoensinvloeden, zoals het elektrificeren van heavy-duty voertuigen en speciale voertuigen.

	2019		2018	
	euro mln	%	euro mln	%
Openbaarvervoerbussen	326	50	120	27
Touringcars	174	26	179	40
Parts & services	98	15	93	21
Gebruikte bussen	35	5	31	7
Mini- & midibussen	15	2	18	4
Chassis & chassismodules	10	2	5	1
	<hr/>		<hr/>	
	658		446	

■ Openbaarvervoerbussen

De sector openbaarvervoerbussen heeft een goed jaar achter de rug. Het afgelopen jaar hebben veel leveringen plaatsgevonden als gevolg van de goede verkopen in 2018. Dit heeft geleid tot een forse omzetstijging: van 120 miljoen euro in 2018 naar 326 miljoen euro in 2019. De verkopen in 2019 zijn echter lager dan in 2018 vanwege de grotere concurrentie op het gebied van elektrische bussen.

In 2019 is het Citea-portfolio verbreed met een aantal nieuwe modellen zoals de LLE-115 Electric, de SLE-129 Electric en de beschikbaarheid van een nieuwe generatie batterijen. De eerste grote serie van 55 Citea's LLE-115 Electric is in 2019 afgeleverd aan Arriva in Limburg (Nederland). Deze bussen worden ingezet voor streekvervoer in de gehele provincie. Daarnaast is de Citea LLE Diesel geïntroduceerd. Deze dieselbus is gereduceerd in gewicht en qua design aangepast, waarbij optimalisatie van de aerodynamica heeft gezorgd voor een lager brandstofverbruik.

In 2019 heeft VDL Bus & Coach zich opnieuw bewezen als toonaangevende transitiepartner op weg naar zero-emissie openbaar vervoer. De productieaantallen van elektrisch aangedreven Citea's zijn opgelopen. Het afgelopen jaar hebben we Citea's Electric geleverd in Zweden, Denemarken, Luxemburg, Duitsland en onze thuismarkt Nederland. De scope is nog altijd het leveren van een compleet operationeel bussysteem bestaande uit elektrische bussen, laadinfrastructuur, implementatiemanagement, energie, training, reparatie en onderhoud. Met een marktaandeel van 22 procent zijn we Europees marktleider op het gebied van elektrisch vervoer. Inmiddels rijden er 670 VDL-bussen dagelijks meer dan 100.000 kilometers in vele Europese steden en regio's. In het eerste kwartaal van 2020 heeft het aantal elektrisch gereden kilometers de mijlpaal van 50 miljoen bereikt.

De volgende stappen in de doorontwikkeling van onze elektrische voertuigen zijn het verder optimaliseren van het energieverbruik, het toepassen van de volgende generatie batterijen, de flexibiliteit in laadstrategieën en het uitbreiden van het verkoopgebied naar onder andere Zuid-Europa.

Voor 2020 verwachten we een daling in omzet voor deze sector gezien de huidige orderportefeuille. Eind 2019 hebben we een mooie order van 200 hybride bussen ontvangen van het Belgische openbaarvervoerbedrijf De Lijn, maar hebben we ook orders in Nederland verloren. De markt voor elektrische openbaar vervoer groeit snel. Daarnaast neemt de vraag naar dieselveertuigen af.

■ Touringcars

Na jaren van groei heeft de Europese touringcarmarkt in 2019 een daling laten zien. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in voertuigen voor het relatief nieuwe internationale intercity segment, hetgeen geleid heeft tot een groei van de touringcarmarkt. Een grote vloot van relatief jonge voertuigen voor dit specifieke segment zorgt nu voor een verzadiging van de markt. In deze dalende markt is ook de omzet van VDL Bus & Coach voor touringcars gedaald van 179 miljoen euro in 2018 naar 174 miljoen euro in 2019. Wij zijn echter in staat geweest om het marktaandeel te laten stijgen.

Bij onze klanten is een trend naar consolidatie gaande met een daling van het aantal kleine(re) bedrijven die deels geïntegreerd worden in grotere organisaties. Deze tendens heeft zijn uitwerking op het aankoopgedrag van onze klanten, waarbij de focus op 'Profit of Ownership' steeds belangrijker is.

In 2018 hebben we de nieuwste generatie Futura geïntroduceerd met een nieuwe aandrijflijn, toegespitst op lagere kosten en een hogere efficiency. De reacties na de lancering waren veelbelovend en worden ook na de eerste praktijkervaringen door onze klanten bevestigd. Voornamelijk het lage eigengewicht (wat bijdraagt aan maximale capaciteit) in combinatie met het lage brandstofverbruik worden geroemd. Dit waren ook de belangrijkste argumenten van een internationale vakjury voor het toekennen van de prestigieuze Sustainable Bus of the Year award in 2019 aan de VDL Futura-range. Zowel voor de Futura enkeldek- als dubbeldekmodellen zijn er in 2019 diverse verkoopsuccessen behaald bij nieuwe klanten met

grotere vloten. Algemene kostenbeheersing door een lage kilometerkostprijs en maximaal rendement zijn daarbij belangrijke succesfactoren geweest. Wij constateren een toenemende interesse naar de Futura-producten in het segment openbaar vervoer.

Voor 2020 verwachten wij een dalende markt voor touringcars, wat de dynamiek en competitiviteit verder zal doen stijgen. De investeringen in de marketing & sales-organisatie hebben ertoe geleid dat VDL eigen verkoopkantoren heeft in 14 Europese landen. In de markten waar VDL geen eigen organisatie heeft, is er geïnvesteerd in het dealernetwerk. Wij hebben het vertrouwen dat met het huidige productgamma, in combinatie met de gedane en aanstaande investeringen in de commerciële organisatie, VDL zijn positie in het touringcarsegment verder zal versterken in 2020. De gevolgen van de coronacrisis, zoals een 1,5 meter-economie, zouden weleens een gamechanger kunnen zijn voor dit product.

■ **Parts & services**

De verkopen op het gebied van reserveonderdelen hebben het afgelopen jaar wederom een groei laten zien. De omzet is gestegen van 93 miljoen euro in 2018 naar 98 miljoen euro in 2019. Een groot deel van deze stijging is toe te schrijven aan de inmiddels solide basis, waarbij de combinatie van sterke acquisitie en continue ontwikkeling van verkoop binnen het huidige klantenbestand in gezonde balans is. Inmiddels levert VDL Parts onderdelen aan een groot aantal klanten in zowel de publieke als de private sector.

Voor komend jaar blijft VDL Parts onverminderd streven naar algehele groei van de verkopen binnen het huidige afzetgebied en daarbuiten om hiermee de ambities voor de lange termijn te kunnen realiseren. In 2020 blijft VDL Bus & Coach fors investeren in de ontwikkeling van producten en diensten. De busmarkt op het gebied van parts en services blijft flink in beweging. VDL Parts speelt mede vanuit haar verantwoordelijkheid als aftersales-organisatie van VDL Bus & Coach in op deze veranderingen.

De focus bij VDL Busland en de vestigingen van VDL Bus & Coach Service heeft in 2019 wederom gelegen op de uitbreiding en ondersteuning van openbaarvervoerkanten op het gebied van reparatie en onderhoud en de transitie naar elektrisch rijden. De vraag naar elektrische voertuigen blijft groeien. VDL richt zich hierbij op de behoefte van de klant variërend van volledig ontzorgen tot specifieke ondersteuning op locatie. Het afgelopen jaar zijn onze medewerkers verder getraind om invulling te kunnen blijven geven aan de grote marktvraag. De optimalisatie van het proces en het product heeft hierbij centraal gestaan.

■ Gebruikte bussen

De omzet van de sector gebruikte bussen is in 2019 gestegen naar 35 miljoen euro ten opzichte van 31 miljoen euro in 2018. Zoals verwacht is de verkoop van gebruikte openbaarvervoerbussen in Oost-Europa gestegen. De gebruikte touringcarmarkt is stabiel gebleven, waarbij de vraag wel verschoven is van jong gebruikt naar voertuigen ouder dan vijf jaar. De verwachting is dat in 2020 het volume gebruikte openbaarvervoerbussen voor Oost-Europa stabiel zal blijven, de gebruikte touringcarmarkt is daarentegen onzekerder geworden. In 2019 is bij de lokale vestigingen geïnvesteerd in verkoopteams voor gebruikte bussen, het distributeurnetwerk is in Oost-Europa ook verder uitgebreid.

■ Mini- & midibussen

De omzet in de sector mini- & midibussen (inclusief politievoertuigen en schadeherstel) is gedaald van 18 miljoen euro naar 15 miljoen euro in 2019. De afdelingen schadeherstel, specials en bussen hebben het afgelopen jaar te maken gehad met minder uitleveringen. De productie van voertuigen voor de mobiele eenheid van de Nationale Politie in Nederland zal in 2020 weer zorgen voor een goede productiestroom. Bijzondere projecten als de Medibus in Duitsland, een mobiele huisartsenpraktijk, laten onze toegevoegde waarde zien en zullen een verdere uitbreiding laten zien. Naast de ontwikkeling bij de afdeling Specials blijven we sterk op het gebied van kwalitatief hoogstaande en klantspecifieke mini- en midibussen in het openbaar vervoer en het hogere toursegment. In 2020 zullen de nieuwe VDL MidCity en VDL MidEuro worden geïntroduceerd. Hiermee wordt het productgamma van VDL Bus & Coach gecompliceerder. Het versterkte verkoopnetwerk in onze kernmarkten zal begin 2020 gebruik kunnen gaan maken van deze nieuwe modellen.

■ Chassis & chassismodules

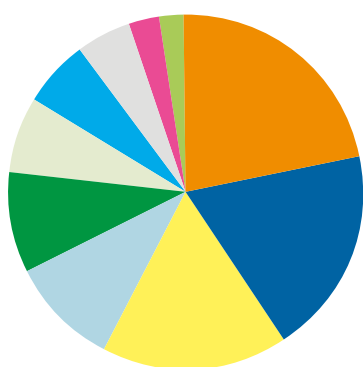
2019 heeft voor VDL Bus Chassis in het teken gestaan van transitie naar meer toeleveringsactiviteiten en contract manufacturing voor speciale voertuigen zoals de e-truck en defensievoertuigen. De externe omzet in de sector chassis & chassismodules is verdubbeld van 5 naar 10 miljoen euro. Afgelopen jaren is veel kennis opgebouwd op het gebied van het elektrificeren van voertuigen, waardoor we in staat zijn om nieuwe marktkansen te pakken. Het strategisch partnerschap met DAF Trucks heeft zich verder ontwikkeld. De e-truck is doorontwikkeld voor de seriematige productie waardoor dit voertuig per eind 2019 is vrijgegeven voor verkoop. Daarnaast biedt de samenwerking met Mercedes Benz voor een grote opdracht voor de Nederlandse Defensie de mogelijkheid om ook verder te groeien in dit segment.

EINDPRODUCTEN

De omzet van de divisie Eindproducten is in 2019 met 23 procent gestegen, van 531 miljoen euro naar 654 miljoen euro. Naast autonome groei is deze stijging te verklaren door het moment waarop onze projectorganisaties in deze divisie hun projecten afsluiten. Het resultaat van Eindproducten is positief. Met de ontwikkeling van producten en processen, evenals de optimalisatie hiervan, streven onze bedrijven in deze divisie ernaar om ieder in hun eigen markt een unieke positie te bemachtigen.

In het eerste kwartaal van 2020 is de omzet van de divisie Eindproducten gedaald: 135 miljoen euro ten opzichte van 172 miljoen euro een jaar eerder. De orderportefeuille is in de afgelopen 12 maanden gedaald van 345 miljoen euro naar 318 miljoen euro in week 7 van 2020. Vanwege onzekerheden die gepaard gaan met de gevolgen van het coronavirus is het niet opportuun om een prognose af te geven voor het verdere verloop van het jaar.

	2019		2018	
	euro mln	%	euro mln	%
Veersystemen	146	22	163	31
Productieautomatiseringssystemen	127	19	100	19
Warmtewisselaars	113	17	85	16
Maritieme systemen	64	10	38	7
Containerhandlingsystemen	61	9	47	9
Systemen voor de agrarische sector	43	7	32	6
Energiesystemen	37	6	5	1
Zonnestraling en dakkoffers	30	5	30	5
Verpakkingsmachines	17	3	17	3
Systemen voor de industriële sector	16	2	14	3
	<hr/>		<hr/>	
	654		531	

EINDPRODUCTEN

(omzet per sector)

- Veersystemen 22%
- Productieautomatiseringssystemen 19%
- Warmtewisselaars 17%
- Maritieme systemen 10%
- Containerhandlingsystemen 9%
- Systemen voor de agrarische sector 7%
- Energiesystemen 6%
- Zonnestraling en dakkoffers 5%
- Verpakkingsmachines 3%
- Systemen voor de industriële sector 2%

■ Veersystemen

De totale omzet van de sector veersystemen laat een daling zien van 10 procent: van 163 miljoen euro in 2018 naar 146 miljoen euro in 2019.

VDL Weweler, producent van veersystemen voor trailers, trucks en bussen, heeft ondanks een dalende omzet, zowel het marktaandeel in Europa als in de rest van de wereld weten te behouden. Vooral in Europa is de trailermarkt in het tweede halfjaar van 2019 sterk teruggevallen. Deze terugval wordt toegewezen aan de instabiele Duitse automobielindustrie. De markt voor luchtveersystemen in China is na jaren van groei plotseling teruggezakt. In aanloop naar de wettelijke eis dat vanaf 1 januari 2020 alle voertuigen voor transport van gevaarlijke stoffen voorzien moeten worden van luchtvering, is de verwachting dat het aandeel luchtvering de komende jaren weer exponentieel zal toenemen. Er is echter grote onzekerheid hoe de handhaving van de nieuwe regels zal plaatsvinden.

De vertraging van de economische groei in Europa heeft in de tweede helft van 2019 gevolgen gehad voor de afzet van VDL Weweler-Colaert in de vervangingsmarkt. In de OEM-markt (Original Equipment Manufacturer) heeft de Belgische vestiging opnieuw zijn marktaandeel zien groeien. Door als co-designer op te treden wil VDL Weweler-Colaert inspelen op de groeiende vraag naar veersystemen bij kleine en middelgrote constructeurs van speciale voertuigen. In 2020 vinden belangrijke automatiseringsprojecten plaats met als inzet een verdere daling van de kostprijs en een verbetering van de kwaliteit. Deze investeringen zijn belangrijk om het hoofd te bieden aan de toenemende prijsdruk uit lagelonenlanden.

De omzet van handelsorganisatie VDL Weweler Parts is in 2019 gestabiliseerd. Nadat het eerste halfjaar een omzetgroei heeft laten zien, is ook bij dit bedrijf de omzet in het tweede halfjaar onder druk komen te staan. Dit heeft te maken met een belangrijke afnemer van VDL Weweler Parts die werkzaam is in de bouw. Als gevolg van de stikstofdiscussie in Nederland zijn veel bouwactiviteiten stil komen te liggen. In 2019 is VDL Weweler Parts bezig geweest met de verhuizing van het centraal magazijn van Apeldoorn naar VDL Parts in Veldhoven. Daarnaast is het regionale verkoopkantoor in Apeldoorn verhuisd naar een nieuwe locatie. De verhuizingen zijn in het eerste kwartaal van 2020 afgerond. Hiermee worden onze processen efficiënter ingericht, zodat we onze concurrentiepositie verder kunnen versterken.

Truck & Trailer Industry (TTI), het grootste after market-bedrijf op het gebied van bussen, vrachtwagens en trailers in Noorwegen, heeft in 2018 en 2019 geïnvesteerd in nieuwe magazijnen. Begin 2020 is het hoofdkantoor van TTI verhuisd naar een nieuw pand vlakbij Oslo.

■ Productieautomatiseringssystemen

De verwachte omzetgroei in de sector productieautomatiseringssystemen is in 2019 gerealiseerd en uitgekomen op 127 miljoen euro ten opzichte van 100 miljoen euro een jaar eerder. De marktomstandigheden in de automobielindustrie blijven moeilijk doordat de mondiale autoverkopen sterk teruglopen en er tegelijkertijd veel investeringsgelden worden gealloceerd naar ecas (elektrificatie, connectiviteit, autonoom rijden en shared services). Desondanks is systeemintegrator VDL Steelweld er in geslaagd grote nieuwe opdrachten binnen te halen bij diverse klanten zoals Jaguar Land Rover, DAF Trucks, Ford, BMW Group, Volvo en Voestalpine. Voor Jaguar Land Rover gaan we productielijnen ontwikkelen voor meerdere nieuwe modellen op verschillende locaties. De looptijd van deze order is ongeveer 3 jaar. Voor Volvo Cars gaat

VDL Steelweld nieuwe productielijnen ontwikkelen zodat in de bestaande fabriek ook elektrische auto's kunnen worden gebouwd. Voor DAF Trucks worden de komende jaren de productielijnen in de cabinefabriek gemoderniseerd. Onze vestiging in China heeft, naast verschillende opdrachten bij lokale klanten, een grote opdracht bij BMW Group gescoord. In de Verenigde Staten zijn projecten bij onder andere Ford, Paccar en een vooraanstaande elektrische automobiellouwer gerealiseerd waarmee de basis is gelegd voor verdere groei in die regio's.

Ook buiten de automotive zijn goede resultaten behaald. De afdeling 'special products' ontwikkelt en produceert machines op wens van de klant. Afgelopen jaar is gewerkt aan de verdere optimalisatie van machines om kunstvezels te combineren met echt gras voor hybride sportvelden. Daarnaast zijn de activiteiten op het vlak van AGV's (Automatisch Geleide Voertuigen), onze eigen productrange voor automatisering in de logistiek, weer verder uitgebreid onder de naam VDL Automated Vehicles. De implementatie van de eerste serie voertuigen in de logistieke operatie bij chemieconcern BASF in Ludwigshafen (Duitsland), inclusief automatisch batterijladen, is bijna afgerond. Deze elektrische voertuigen rijden onbemand hun routes op een fabrieksterrein tussen het dagelijks verkeer. Daarnaast zijn er nieuwe orders ontvangen voor een serie van 80 AGV's voor een containerterminal in Singapore en voor de ontwikkeling van een AGV-systeem voor koeltransport bij een Nederlandse klant.

■ **Warmtewisselaars**

De bedrijven in de sector warmtewisselaars kijken met tevredenheid terug op 2019. De omzet steeg van 85 miljoen euro in 2018 naar 113 miljoen euro in 2019. Heel voorzichtig merken we enig herstel in de olie- en gasmarkt. Vanwege de energietransitie zien we echter ook een verschuiving van de conventionele systemen voor de olie- en gasmarkt naar systemen voor nieuwe manieren om energie op te wekken, waarbij de on- en offshore windenergie en zonne-energie de belangrijkste markten zijn. In de scheepvaart bestaan er grote verschillen per segment: de orderportefeuilles voor het leveren aan cruiseschepen, LNG-carriers en marineschepen zijn goed gevuld, maar dat geldt echter nog niet voor de olie- en gasmarkt offshore supply schepen, bulkcarriers voor de transportmarkt en tankers. Internationaal zakendoen wordt ook bemoeilijkt doordat veel landen protectionistische handelsbelemmeringen opwerpen.

Voor VDL KTI in de Belgische plaatsen Mol en Arendonk is het eerste halfjaar van 2019 goed verlopen. De omzet van de laatste twee kwartalen is teruggelopen door een verminderde productie van scrubbers voor de scheepvaart. De orderintake van overige projecten bleef echter op niveau. Met name de productie van een serie Wintrack-hoogspanningsmasten, opdrachten voor de chemische industrie en het afwickelen van de lopende opdrachten voor scrubbers hebben de omzet van VDL KTI in 2019 bepaald. Ook voor 2020 verwachten we weer orders voor scrubbers, LDPE-plants voor de chemische industrie en belangrijke tenders voor nieuwe series Wintrack-masten.

De omzet van VDL Delmas in Berlijn is in 2019 licht gestegen, ondanks de nog steeds moeilijke marktomstandigheden. De markt voor olie- en gas verandert. Er worden na 2020 aanzienlijke investeringen verwacht voor nieuwe en omgebouwde energiecentrales, onder andere door sluiting van kern- en kolencentrales, een toename van het aandeel in hernieuwbare energiebronnen en een toename in e-mobiliteit. Tegelijkertijd moeten ook de netwerken hiervoor worden gewijzigd, wat kansen biedt voor VDL. Het beleid, gericht op de export en het leveren van complexe systemen waar veel engineeringwerk in zit, wordt voor 2020 voortgezet.

■ Maritieme systemen

In de sector maritieme systemen heeft onze joint venture VDL AEC Maritime in 2019 een omzet behaald van 64 miljoen euro ten opzichte van 38 miljoen euro in 2018. 2019 stond in het teken van het uitleveren, inbouwen en inbedrijf nemen van de vele scrubbers die in 2018 zijn besteld. Deze scrubbers worden toegepast in de scheepvaart om de uitstoot van schepen te beperken. De Internationale Maritieme Organisatie heeft besloten dat per 1 januari 2020 een mondiale eis geldt van maximaal 0,5 procent zwaveluitstoot. Veel rederijen hebben hierdoor in 2018 gekozen voor het installeren van een scrubbersysteem aan boord van hun schepen. De eerste reacties uit de markt zijn dat de uitlaatgassenscrubbers goed functioneren en er meer kosten worden bespaard dan verwacht. Vanwege de gestelde deadline was er een enorme druk op de gehele keten; van toeleverancier tot en met de werf die de producten inbouwt.

■ Containerhandlingssystemen

De omzet in de sector containerhandlingssystemen is gestegen van 47 miljoen euro in 2018 naar 61 miljoen euro in 2019.

Voor VDL Containersystemen is 2019 een goed jaar geweest waarin de omzet verder is gegroeid door autonome groei, een uitbreiding van het dealernetwerk en grotere orders van OEM'ers. Om te kunnen voldoen aan alle klantvragen zijn alle zeilen bijgezet om de orders op tijd te kunnen uitleveren. Op het gebied van container op- en afzetinstallaties zijn er in 2019 diverse ontwikkelingen gerealiseerd om het product verder te verbeteren. Een aantal voorbeelden: de ontwikkeling van (controle)mallen voor robotlassen, de doorontwikkeling van een ventiel waardoor een haakarmsysteem sneller en energiezuiniger is en er is een start gemaakt met een prototype voor een ISO-frame. Op het gebied van spreaders is er een hybride versie van de zogeheten 'piggyback spreader' ontwikkeld en geleverd. Verder kan een volledig elektrische spreader nu ook inclusief een micropositioneringssysteem worden geleverd.

In 2019 heeft VDL Translift, producent van afvalinzamel- en logistieke systemen, het gehele productprogramma doorontwikkeld en inmiddels zijn de eerste voorserievoertuigen geleverd. Deze modulaire opbouw, die leidt tot een vereenvoudiging van de productie, zal in 2020 verder worden doorgevoerd. De eerste vier voorserie elektrische afvalinzamelvoertuigen, die in samenwerking met VDL Bus Chassis en VDL ETS zijn ontwikkeld, zijn in oktober gepresenteerd. Publieke inzamelaars HVC, ROVA, gemeente Rotterdam en Cure gaan de voertuigen in de praktijk testen in vier gebieden in Nederland. Het gaat om twee zijladers en twee elektrische kraanauto's. Deze elektrische voertuigen worden ingezet voor de inzameling van restafval en grondstoffen in woonwijken. De ontwikkeling van deze elektrische voertuigen past naadloos in de 'slimme mobiliteit'-strategie van VDL Groep. Met deze nieuwe voertuigen wordt onze positie als Europees marktleider op het gebied van de elektrificatie van zwaar vervoer verder versterkt. Daarnaast heeft VDL Translift in 2019 een grote order ontvangen en uitgeleverd van 20 zijladers in Frankrijk, waarvoor een nieuwe combinatie van containeropnamesystemen is ontwikkeld. Inmiddels zijn ook de eerste voertuigen voor de Turkse markt geleverd en worden verdere exportmarkten onderzocht.

■ Systemen voor de agrarische sector

VDL Agrotech heeft een prima jaar achter de rug. De omzet is gestegen van 32 miljoen euro in 2018 naar 43 miljoen euro in 2019. In 2019 is de investeringsbereidheid van onze klanten in de intensieve veehouderij voor nieuwe stalinrichtingen goed geweest. Vooral Azië, het Midden-Oosten en Afrika hebben in 2019 groei laten zien. De Europese markt is stabiel. In de Verenigde Staten en Latijns-Amerika is de

potentie groot. In 2019 hebben we hier de eerste verkopen gerealiseerd en de verwachting is dat er in 2020 meer orders uit deze landen zullen volgen. Naast de pluimveehouderij ontwikkelt en produceert VDL Agrotech ook stalinrichtingen voor varkenshouderijen. Door gunstige prijsontwikkelingen in de vleesindustrie heeft de sector weer ruimte gekregen om te investeren. En ook het drogen en verwerken van mest door middel van onze droogtechniek heeft groeipotentie door steeds strengere milieueisen en regelgeving ten aanzien van emissies. Hiervan zal VDL Agrotech in 2020 moeten gaan profiteren. Daarnaast worden nieuwe markten onderzocht zoals bijvoorbeeld procesautomatisering voor de insectenweek. In 2020 wordt verder geïnvesteerd in nieuwe ontwikkelingen en verbetering van het bestaande productenpakket, interne processen en digitalisering van ons product informatie systeem.

■ **Energiesystemen**

VDL Energy Systems assembleert gasturbines en -compressoren. Gasturbines worden ingezet in de olie- en gasindustrie als aandrijfmotor voor elektriciteitsgeneratoren en voor gascompressoren. Met gascompressoren wordt gas onder hoge druk door leidingen gepompt. Gascompressoren kunnen ook samengebouwd worden met een E-motor. VDL Energy Systems, voorheen Siemens Hengelo, is per 16 november 2018 overgenomen door VDL. Met Siemens is een meerjarige werkgarantie afgesproken van vier jaar, waarin in het eerste jaar de orderportefeuille van Siemens is uitgeleverd conform eerdere leveringen. Dit heeft voor het jaar 2019 geresulteerd in een omzet van 37 miljoen euro.

Naast de orders voor Siemens is VDL Energy Systems in 2019 begonnen met het opzetten van nieuwe activiteiten en producten. Deze activiteiten zijn gericht op het ontwikkelen van systemen die helpen onze energiebehoefte te verduurzamen. We richten ons op het ontwikkelen en bouwen van warmtepomp-systemen, systemen voor stroomopslag, systemen voor het genereren van stroom door middel van waterstof en systemen voor de productie van waterstof. Ook hebben we ons gefocust op nieuwe klanten waarvoor we de bestaande kennis en kunde in kunnen zetten. Voor 2020 zal er meer capaciteit worden aangewend voor het ontwikkelen van de nieuwe activiteiten en systemen.

■ **Zonbanken en dakkoffers**

De omzet van VDL Hapro is in 2019 gelijk gebleven ten opzichte van de omzet van 2018: 30 miljoen euro. VDL Hapro heeft daarmee de gerealiseerde groei van 2017 naar 2018 geconsolideerd. De Luxura Vegaz, het toptoestel in het zonnepaneelassortiment, doet het erg goed in de markt dankzij het gebruik van de nieuwste UV led-technieken. In de markt voor autodakkoffers ziet VDL Hapro een stabiele vraag. Met een tweetal grote klanten zijn nieuwe langetermijncontracten afgesloten, wat continuïteit van het afzetvolume garandeert.

■ **Verpakkingsmachines**

De omzet van de sector verpakkingsmachines is in 2019, evenals een jaar eerder, uitgekomen op 17 miljoen euro. Hiermee is de omzet voor VDL PMB-UVA achtergebleven ten opzichte van de verwachtingen. Een aantal grotere verpakkingsorders zijn uitgesteld naar 2020 of niet doorgegaan. De in 2019 ingezette duidelijkere focus op specifieke marktsegmenten begint zijn vruchten af te werpen. Dat zien we onder andere in een forse toename van verkooporders. Met deze vernieuwde focus ontwikkelen we marktsegment-specifieke machines met een modulaire opbouw. Bijvoorbeeld voor het segment 'petfood' dat wereldwijd sterk groeit, hebben we een verticale verpakkingsmachine ontwikkeld speciaal voor grotere zwaardere zakken. Samen met multinationals ontwikkelen we passende innovatieve oplossingen voor duurzame en

recyclebare oplossingen, zoals papieren zakken. We zien tevens dat de behoefte aan flexibiliteit in soorten verpakkingen sterk toeneemt, evenals de vraag naar machines voor de voedingsmiddelenindustrie in natte productieomgevingen waarbij het goed kunnen reinigen van de machine belangrijk is. In het sigarensegment merken we dat de heroriëntatie van onze klanten op andere tabakstoepassingen langzaam verloopt. Dat komt vooral doordat de sigarenmarkt nog groeit en aan de andere kant de regelgeving in diverse landen wordt aangescherpt. Anderzijds zet de consolidatie bij spelers in de sigarenmarkt door.

■ Systemen voor de industriële sector

De omzet van VDL Industrial Products is gestegen van 14 miljoen euro in 2018 naar 16 miljoen euro in 2019. Op het gebied van stortgoedtechniek, afzuiging en filtratie van stof en dampen zijn meerdere klantspecifieke oplossingen geleverd. In toenemende mate fungeert VDL Industrial Products als een complete ontzorgder van installateurs en OEM'ers, waarbij goede advisering en ondersteuning voor klanten en een compleet pakket met hoogwaardige producten en duurzame oplossingen centraal staan. In 2019 zijn veel projecten op het gebied van brandbeveiliging in onder andere de wereld van recycling uitgevoerd en daarnaast is de markt voor explosiebeveiliging van processen in de voedingsmiddelenindustrie goed geweest. In 2019 heeft VDL Industrial Products zijn activiteiten verder uitgebreid naar de rest van de wereld.

Voor 2020 zal VDL Industrial Products zich verder focussen op profilering als brede partner voor OEM'ers, waarbij naast hoogwaardige producten, een snelle levering en complete advisering, ook de aspecten after sales en service steeds belangrijker worden. Daarnaast blijven wij investeren in de ontwikkeling van nieuwe klantspecifieke en standaard producten en streven wij naar uitbreiding van onze competenties om de marktpositie in verschillende landen verder te versterken.

INVESTERINGEN

VDL Groep heeft in 2019 per saldo voor 128 miljoen euro geïnvesteerd in bedrijfspanden, machines en overige bedrijfsmiddelen. In totaal beschikt VDL Groep ultimo 2019 over ongeveer 1.422.000 m² bedrijfsoppervlakte. Er zijn onder andere kantbanken, draai- en freesmachines, assemblagelijnen, geautomatiseerde magazijnsystemen, robots en spuitgietmachines gekocht. Er is ook geïnvesteerd in meetapparatuur en in digitalisering van processen en software. Daarnaast heeft VDL 157 miljoen euro geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling.

De bouwwerkzaamheden van het nieuwe hoofdkantoor van VDL Groep in Eindhoven zijn eind 2019 afgerond. De laatste hand wordt gelegd aan het interieur van het gebouw. Het nieuwe hoofdkantoor is geheel energieneutraal. De geplande opening van het hoofdkantoor in mei 2020 is vanwege de coronacrisis uitgesteld.

Bij VDL ETG Eindhoven worden, na diverse nieuwbouwprojecten, de bestaande gebouwen gerenoveerd. Dit project zal enkele jaren in beslag nemen. Ook bij de Almelose vestiging van VDL ETG wordt verder gebouwd. Rond de zomer is gestart met de uitbreiding van bestaande productiehallen en de bouw van nieuwe hallen.

In mei 2019 is bij VDL Systems in Uden een nieuwe productiehal van 1.900 m² en een nieuwe expeditieruimte met een overkapping van 400 m² in gebruik genomen. Aansluitend op de uitbreiding van

de productiehal is de kantoorruimte uitgebreid. Deze is eind oktober 2019 in gebruik genomen. Inmiddels is gestart met de renovatie van de bestaande kantoren. Deze werkzaamheden zullen in april 2020 gereed zijn.

VDL Postma in Heerenveen heeft in 2019 een gedeelte van een nieuw pand ingericht als lasafdeling. Het andere deel wordt in gebruik genomen als kantoor. Begin 2020 is gestart met de bouwwerkzaamheden voor het kantoor. Medio 2020 zal de complete renovatie gereed zijn.

Vanwege de groei van VDL Enabling Transport Solutions is in augustus 2019 gestart met de bouw van een extra kantoorgebouw van drie verdiepingen in Valkenswaard. De werkzaamheden zullen rond de zomer van 2020 gereed zijn.

In augustus 2019 is gestart met de uitbreiding van VDL ETG Precision in Eindhoven. De uitbreiding bestaat uit 1.100 m² nieuwe kantoren, 1.550 m² cleanrooms en schone montageruimtes, een magazijn van 1.000 m² en een productieruimte van 660 m² voor ultra precieze draai- en freesmachines. Daarnaast biedt de uitbreiding ruimte voor een nieuw bedrijfsrestaurant en nieuwe kleedlokalen. Naar verwachting zullen de werkzaamheden na de zomer van 2020 gereed zijn.

Inmiddels is ook gestart met de voorbereidingen voor een nieuw pand van VDL Energy Systems in Almelo. Het pand zal bestaan uit 4.000 m² kantoor en 16.000 m² productieruimte.

In 2019 is grond aangekocht voor de bouw van een nieuwe fabriek voor VDL Bus Roeselare. De voorbereidingen voor de nieuwbouw zijn in het voorjaar van 2020 gestart. De nieuwe locatie omvat 23.000 m² productiehallen en 2.000 m² kantoorruimte. De nieuwe fabriek in Roeselare wordt het centrum voor e-mobiliteit. Het productieproces wordt ingericht om op de meest efficiënte en energieneutrale wijze elektrisch aangedreven bussen te bouwen.

Daarnaast is eind 2019 37.000 m² grond aangekocht op het Kempisch Bedrijvenpark voor toekomstige uitbreiding van de VDL-bedrijven in Hapert. Ook in Eindhoven is grond gekocht: 7.770 m² aan de achterzijde van het pand van VDL GL Precision bestemd voor toekomstige uitbreiding.

In 2020 zal er worden geïnvesteerd in vastgoed, machines, de optimalisatie van productieprocessen en digitalisering. De hoogte van de investeringen is, gezien de huidige ontwikkelingen in verband met de coronacrisis, nog onduidelijk.

MEDEWERKERS

Het aantal medewerkers van VDL Groep is in 2019 gedaald met 1.120 naar 15.734 medewerkers. Deze daling is voor het grootste deel tot stand gekomen door het afbouwen van de flexibele schil bij VDL Nedcar als gevolg van de ontwikkelingen op de automarkt. Daardoor is het aantal medewerkers in deze divisie met 943 medewerkers gedaald van 5.894 naar 4.951 medewerkers.

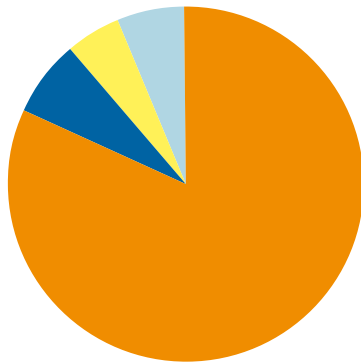
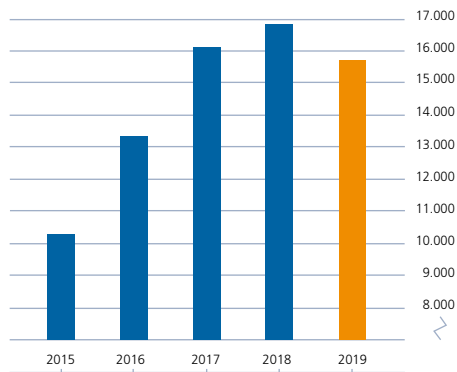
Ondanks deze afbouw is de krapte op de arbeidsmarkt voelbaar in veel vakgebieden. Gelukkig ervaren we dat we als familiebedrijf met korte lijnen en een open en informele cultuur een aantrekkelijke werkgever zijn. Dat maakt dat we er goed in slagen om het merendeel van onze vacatures in te vullen. We schaken

op meerdere bordes tegelijk om aan de juiste medewerkers te komen. Samen met de bedrijven spant de afdeling Recruitment zich maximaal in om alle vacatures ingevuld te krijgen. Dat doen we onder andere door onze aanwezigheid op voorlichtingsbeurzen, samenwerking met scholen en via online werven met gerichte campagnes. Daarnaast leiden we medewerkers zelf op. In totaal werken er ongeveer 100 verschillende nationaliteiten bij VDL.

We spreken onze grote waardering uit voor de inzet, betrokkenheid en flexibiliteit van onze medewerkers in het afgelopen jaar. Ondanks lastige marktomstandigheden zijn goede resultaten behaald.

MEDEWERKERS

(per 31 december, inclusief uitzendkrachten)

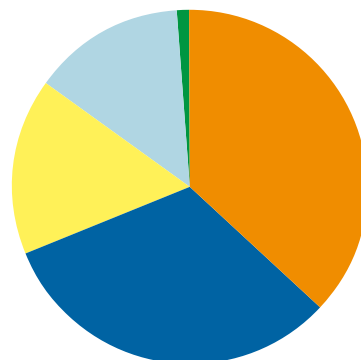

PERSONEELSOPBOUW NAAR GEOGRAFISCHE SPREIDING

(per 31 december 2019, inclusief uitzendkrachten)

- Nederland 12.944 (82%)
- België 1.063 (7%)
- Overige Europese landen 778 (5%)
- Overige landen wereldwijd 949 (6%)

Totaal 15.734 medewerkers

PERSONEELSOPBOUW PER DIVISIE

(per 31 december 2019, inclusief uitzendkrachten)

- Toeleveringen 5.771 (37%)
- Autoassemblage 4.951 (32%)
- Bussen 2.522 (16%)
- Eindproducten 2.268 (14%)
- Beheer Nederland en België 222 (1%)

Totaal 15.734 medewerkers

Medezeggenschap

Op groepsniveau is er in Nederland een medezeggenschapsstructuur die wordt ingevuld door de gemeenschappelijke ondernemingsraad. Hierin hebben vertegenwoordigers van 23 Nederlandse VDL-bedrijven zitting. De gemeenschappelijke OR heeft in 2019 twaalf keer vergaderd, waarvan vijf keer met een lid van de hoofddirectie, inclusief een jaarlijkse vergadering met een vertegenwoordiging van de raad van commissarissen. De leden van de gemeenschappelijke OR hebben een open en kritische benadering van verschillende vraagstukken hetgeen resulteert in een constructieve dialoog. Vaste thema's in de gemeenschappelijke OR-vergaderingen zijn de financiën en marktontwikkelingen per divisie en bijbehorende sectoren. Daarnaast zijn in 2019 diverse onderwerpen besproken zoals veiligheidsbrillen, cameraprotocol, privacy reglement, Code of Conduct, flexibel werken bij VDL en tal van andere onderwerpen.

In België is er bij de VDL-bedrijven een constructief sociaal overleg via de ondernemingsraad, Comité Preventie en Bescherming op het Werk en de Syndicale Delegatie. In 2019 zijn er nieuwe sectorale CAO's onderhandeld, die in het sociaal overleg per bedrijf verder zijn uitgevoerd. Sinds een aantal jaar staat het psychosociaal welzijn op de agenda van het reguliere sociaal overleg. In 2019 zijn mede in dit kader bij VDL Bus & Coach Belgium en bij VDL Bus Roeselare diverse werkgroepen aan de slag gegaan rond de thema's welzijn op het werk, het stimuleren van bewegen op en na het werk en betere communicatie tussen de verschillende afdelingen. De werkgroepen blijven actief om deze thema's verder uit te werken en te laten leven op de werkvloer.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

VDL Groep ziet maatschappelijk verantwoord ondernemen als integraal onderdeel van het totale ondernemingsbeleid. Als familiebedrijf is VDL Groep van oudsher sterk betrokken bij de leef- en werkomgeving. Voor ons is het dan ook vanzelfsprekend om een bijdrage te leveren aan een duurzame ontwikkeling van onze samenleving.

Sociale betrokkenheid

Wij tonen onze sociale betrokkenheid bij de regio's waarin wij actief zijn op diverse manieren, onder meer door nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen, overheden en door sponsoring van verschillende sportieve, culturele en maatschappelijke evenementen en verenigingen. In 2019 is VDL samen met ASML, Philips, High Tech Campus en Jumbo Supermarkten mede-hoofdsponsor geworden van PSV onder de naam Metropoolregio Brainport Eindhoven. Met deze unieke samenwerking zetten wij ons gezamenlijk in op het snijvlak van innovatie, vitaliteit, trots, talentontwikkeling en -werving, onder andere om de nationale en internationale aantrekkingskracht van de Brainportregio Eindhoven verder te versterken. Daarnaast zijn we ook sponsor van FC Eindhoven, Concours Hippique Eindhoven, Jumping Indoor Maastricht, Indoor Brabant en Het Noordbrabants Museum. Om jongeren te blijven enthousiasmeren voor techniek en techniekonderwijs ondersteunen we een keur aan activiteiten op het gebied van techniekpromotie, zoals De Ontdekkabriek in Eindhoven, Maker Faire en de Dutch Technology Week. Daarnaast sponsoren we studententeams zoals het TU/ecomotive team. In 2019 heeft VDL opnieuw deelgenomen aan de Ir. Noordhofprijs. Gurbuz Yuksek van VDL GL Precision, Albert Tulkens van VDL VDS Technische Industrie, Martijn Verblackt van VDL ETG Precision, Edward Jonkers van VDL Bus Modules,

Alex Swinnen van VD Leegte Metaal en Tijn Vos van VDL GL Precision zijn genomineerd voor de prijs 'beste vakman' in de regio Zuidoost-Brabant. Albert Tulkens is uiteindelijk uitgeroepen tot winnaar in de categorie Metaal. Ook medewerkers van VDL Groep zelf tonen hun sociale betrokkenheid door de waarde van hun kerstpakket te doneren aan het goede doel. In 2019 is op deze manier ruim 20.000 euro gedoneerd aan Make-A-Wish Nederland.

VDL Foundation richt zich op maatschappelijke projecten op het gebied van zorg en welzijn. In 2019 is gedoneerd aan diverse vrijwilligersorganisaties. Een van de projecten was de donatie aan het Ronald McDonaldhuis Zuidoost-Brabant begin april. Ook de komende twee jaar zal VDL Foundation aan het Ronald McDonaldhuis doneren. In het Ronald McDonaldhuis logeren ouders, broertjes en zusjes van kinderen die zijn opgenomen in het Máxima Medisch Centrum. Een ander project dat een grote donatie heeft ontvangen is het Jeugdfonds Sport Friesland. Dit initiatief geeft kansen aan kinderen die leven in gezinnen waar niet genoeg geld is om lid te worden van een sportvereniging. Voor die kinderen betaalt Jeugdfonds Sport Friesland de volledige contributie en eventueel de sportattributen. Het fonds gaat de financiële middelen die zijn toegekend door VDL Foundation gebruiken voor kinderen in de regio Heerenveen die tussen de 4 en 18 jaar oud zijn. Daarnaast heeft VDL Foundation gedoneerd aan Kinderen van de Voedselbank. Deze stichting zorgt ervoor dat kinderen die onder de armoedegrens leven nieuwe kleding, nieuwe schoenen en nieuw speelgoed krijgen. Ook aan Stichting Petje Af, vestiging Breda, heeft onze foundation een mooi bedrag uitgekeerd. Stichting Petje Af zet zich in voor kinderen (10 t/m 14 jaar) in (sociale) achterstandsituaties om hun talent en zelfvertrouwen te ontwikkelen en hun wereld te vergroten. Naast deze grote projecten heeft VDL Foundation donaties gedaan aan Stop Hersentumor, RSZK Leuskenhei, Veul dich good, Samensportief, De Eik, Beterboek St. Janshuis Weert, Sociale Raad in Woord en Daad, Dagcentrum de Munnick, GP Bulls en Zorggarage Sterksel.

Ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zetten wij ons in. Bij diverse VDL-bedrijven is het afgelopen jaar samengewerkt met sociale werkplaatsen. Mensen van een sociale werkplaats worden bij het bedrijf opgenomen of worden vanuit de betreffende locatie ingeschakeld om werkzaamheden voor VDL te verrichten.

Opleidingen en persoonlijke ontwikkeling

VDL Groep biedt stage- en afstudeerplekken aan op (v)mbo-, hbo- en universitair niveau. Tevens leiden we medewerkers en leerlingen intern op. De eigen opleidingen voor lasser en mechatronica-monteur die in 2018 zijn gestart, zijn nog in volle gang. In 2019 zijn we in samenwerking met het Summa College, Mikrocentrum en STODT-opleidingen gestart voor onder andere persoperator en verspaner. VDL Groep beschikt over 52 erkende leerbedrijven, waar onze VDL-praktijkopleiders jaarlijks ongeveer 600 mbo-stagiaires en leerlingen begeleiden in het leren van een technisch beroep. Afgelopen jaar is de samenwerking met Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) verder geïntensiveerd. Dit heeft onder andere geresulteerd in het opleiden van 100 extra praktijkopleiders bij VDL die de leerlingen zo goed mogelijk begeleiden bij hun studie. Verder onderhoudt VDL Groep warme banden met studieverenigingen en onderwijsinstellingen door middel van gastlessen op scholen, docenten- en decanenstages, lunchlezingen en open dagen. Daarnaast zijn we in 2019 gestart met het aanbieden van cursusonderwijs voor medewerkers, waaronder taalcursussen en leidinggeven op de werkvloer.

Interne doorstroming

Een van onze speerpunten om continuïteit en cultuur te behouden, is interne doorstroming. Bij vacatures kijken we bij voorkeur eerst naar geschikte kandidaten in de eigen organisatie. Voor jonge medewerkers bestaat het platform YVE (Young VDL Employee) waarin zij elkaar ontmoeten tijdens meerdere bijeenkomsten per jaar waar kennis en ervaringen worden uitgewisseld in een stimulerende informele sfeer.

Code of Conduct

In 2019 is de Code of Conduct afgerond en geïmplementeerd. In de Code of Conduct wordt beschreven welke waarden en normen wij belangrijk vinden. Er zijn richtlijnen opgenomen voor de wijze waarop onze medewerkers op ethische en gepaste manier dienen om te gaan met klanten, collega's, leveranciers, concurrenten en bepaalde situaties. Ook wordt verwezen naar onze klokkenluidersregeling. De Code of Conduct is beschikbaar via onze website www.vdlgroep.com.

Veiligheid en gezondheid

Bij familiebedrijf VDL Groep staan medewerkers centraal. Zij vormen het hart van ons bedrijf. Onze prioriteit is de gezondheid en veiligheid van onze medewerkers en hun families. Wij vinden het belangrijk om medewerkers een prettige, veilige en gezonde werkomgeving te bieden; een werkplek waar zij zich verder kunnen ontwikkelen. Het welzijn van onze medewerkers staat hoog in het vaandel. Zo zijn er bij diverse bedrijven hulpmiddelen aangeschaft om zoveel mogelijk lichamelijke belasting tijdens het werk te voorkomen. Daarnaast worden medewerkers er op gewezen hoe zij veilig met machines en gevaarlijke stoffen dienen om te gaan. Ook wordt gestimuleerd om elkaar aan te spreken en te wijzen op mogelijke risico's om ongevallen te voorkomen. Daarnaast is ingezet op het welzijn van onze medewerkers door hen de mogelijkheid te bieden om tegen gereduceerd tarief te sporten en deel te nemen aan een vitaliteitsverbetertraject.

Duurzaam bouwen en recyclen

Op het gebied van milieu voert VDL een duurzaam beleid. Het implementeren van energiebesparings- en afvalpreventieplannen en het recyclen van grondstoffen heeft onze voortdurende aandacht. Wij bouwen onze panden in eigen beheer. Bij alle nieuwbouw- en renovatieprojecten richten we ons op duurzaam materiaalgebruik, minder energieverbruik en minder belasting voor het milieu. Dat doen we bijvoorbeeld door slimme ontwerpen met veel daglicht in de fabrieken, de inzet van ledverlichting, het toepassen van warmte-koude-opslag in de bodem en door gebruik te maken van restwarmte uit het productieproces om bedrijfspanden te verwarmen. Als onderdeel van onze duurzaamheidsstrategie zijn of worden bij diverse VDL-bedrijven zonnepanelen geplaatst. In de toekomst wordt het aantal bedrijven dat gebruikmaakt van zonnepanelen verder uitgebreid. Daarvoor is inmiddels subsidie aangevraagd. VDL heeft in 2019 een energie-coördinator aangesteld om te onderzoeken welke maatregelen er nog meer genomen kunnen worden om verder te kunnen verduurzamen.

Duurzame leefomgeving

Hoewel bij onze toeleveringsactiviteiten de inbreng van VDL aan diverse producten vaak voor het oog verborgen blijft, maken wij machines en producten die een wezenlijke bijdrage leveren aan een betere, duurzame leefomgeving. Dat doen we onder andere op het gebied van mobiliteit (elektrificatie van zware voertuigen), duurzame energiesystemen, gezondheidszorg (zoals bestralingsapparatuur voor tumoren en

hulpmiddelen voor te vroeg geboren baby's), wetenschap (ontdekken van het heelal), materiaalgebruik en het reduceren van afval. We bedenken of passen huidige ontwerpen aan om de maakbaarheid van deze machines en producten te verbeteren. Door slimme ontwerpen en geavanceerde productiemethoden leveren we toegevoegde waarde voor onze klanten en creëren we werkgelegenheid.

Circulaire economie

Afvalstromen zijn in een circulaire economie op elkaar aangesloten als in een soort kringloop, net zoals dat in de natuur het geval is. Een circulair systeem is bedoeld om zoveel mogelijk producten en materialen te hergebruiken en de vernietiging van waarde zoveel mogelijk te beperken, in plaats van grondstoffen om te zetten in producten die aan het einde van de levensduur worden vernietigd. Een circulaire economie biedt kansen: verder doorgevoerde ketensamenwerking, ketenintegratie en ketenverantwoordelijkheid zorgen voor een andere manier van ontwikkelen. Bijvoorbeeld een ontwikkelwijze waarbij verspilling uit productieprocessen wordt gehaald. De kansen die circulariteit biedt, kunnen we alleen benutten als we met z'n allen een circulaire economie nastreven: bedrijven, overheden en consumenten. Niet vergeten mag worden dat het bedrijfsleven meer en meer wordt gestuurd door de consument. Bedrijven moeten niet verwachten dat we de consument producten en diensten kunnen opdringen. Bedrijven staan in dienst van die consument, die bewuster wordt van duurzaamheid en de circulaire economie. Nauwgezette samenwerking tussen alle partijen is een belangrijke voorwaarde om de circulaire economie te laten slagen. Samenwerking is de energie van de circulaire economie. Dat sluit naadloos aan bij het DNA van VDL Groep.

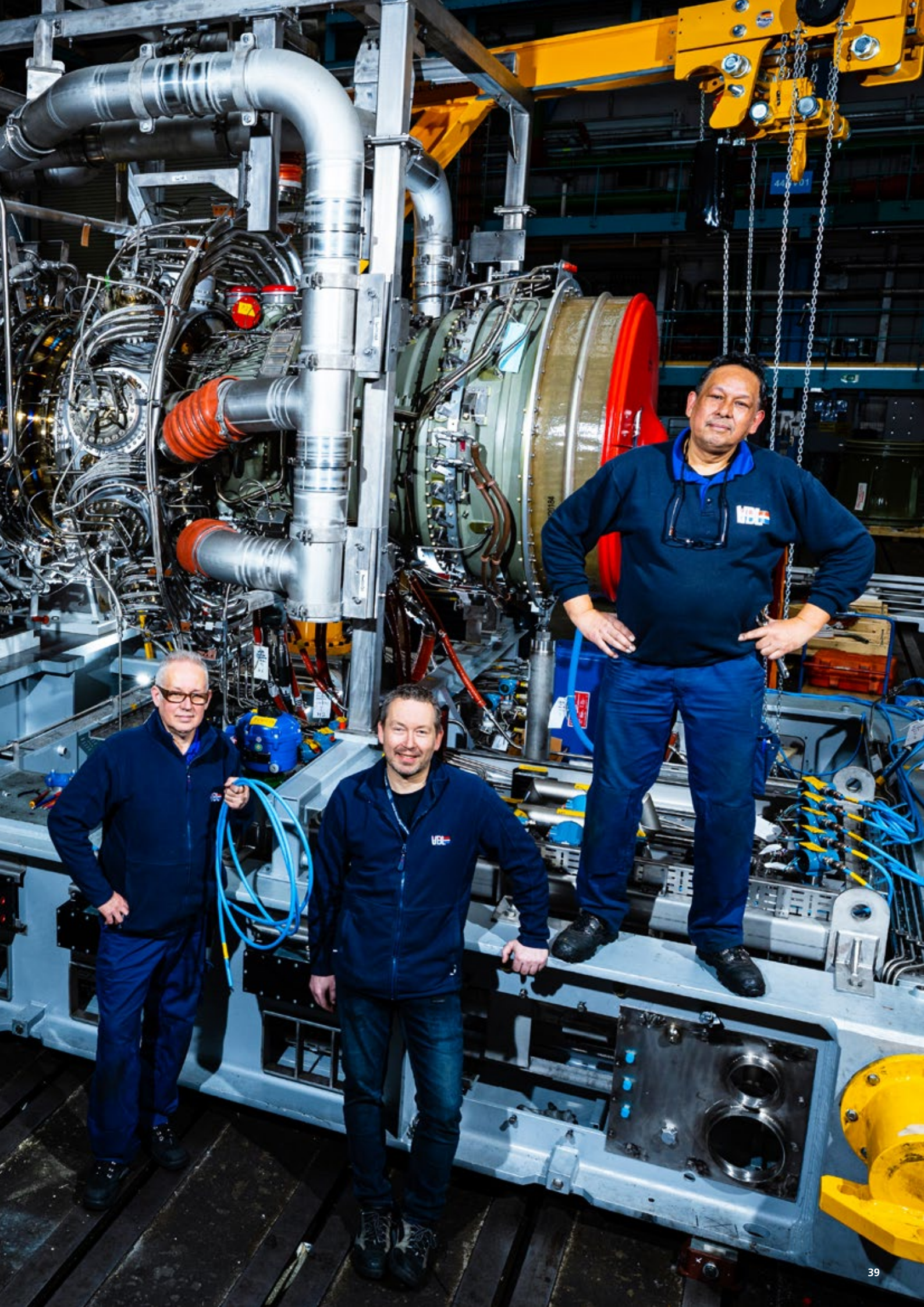
INNOVATIE

Het beleid van VDL Groep is afgestemd op het voortdurend verbeteren en vernieuwen van producten en productieprocessen. Daarom zijn we dagelijks bezig met het toepassen en ontwikkelen van de allernieuwste technische mogelijkheden om onze positie in een concurrerende wereldmarkt te verstevigen. Daarbij zien we innovatie als een essentieel onderdeel van ons beleid. VDL Groep focust op hoge innovatiewaardes: onszelf specialiseren in zaken die een ander niet kan, of minder goed onder de knie heeft. Per industrie willen we een unieke positie bemachtigen. We richten ons daarbij met name op de volgende clusters: Mobility, Energy & Sustainability, Science, Technology & Health, Foodtech en Infratech.

VDL Groep heeft in 2019 157 miljoen euro uitgegeven aan onderzoek & ontwikkeling (R&D) en er zijn in totaal 934 medewerkers geweest die werken aan activiteiten gerelateerd aan R&D. In de R&D Top 30 van het Technisch Weekblad (uitgave 2019) behoort VDL Groep tot de meest innovatieve ondernemingen van Nederland. VDL Groep is hiermee tevens een van de meest innovatieve familiebedrijven van Nederland.

Winnaar Nederlandse Innovatie Prijs

In 2019 heeft VDL Groep de Nederlandse Innovatie Prijs gewonnen. Deze prijs is een erkenning van onze innovatiekracht én maatschappelijke impact. Bij het toekennen van de innovatieprijs is onder meer gekeken naar nieuwe, vooruitstrevende oplossingen en technologieën van VDL, aandacht voor medewerkers, ondernemerschap en samenwerking. Volgens de jury "wordt er bij VDL substantieel geïnvesteerd in onderzoek & ontwikkeling en de combinatie van automatisering en aandacht voor medewerkers leidt tot nieuwe werkgelegenheid. Waar anderen bedreigingen zien, ziet VDL juist kansen. Er wordt op meerdere gebieden een belangrijke bijdrage geleverd aan duurzame oplossingen. VDL is de parel van de

maakindustrie". De Nederlandse Innovatieprijs is een onderdeel van de Nederlandse Innovatie Monitor. Dit grootschalige onderzoek naar innovatie wordt jaarlijks in Nederland uitgevoerd door het Amsterdam Centre for Business Innovation van Amsterdam Business School, gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam (UvA). Uit de meer dan 5.000 organisaties die zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek is VDL Groep gekozen tot winnaar. Daar zijn we natuurlijk ontzettend trots op.

Digitalisering

In 2019 is veel aandacht besteed aan de mogelijkheden voor verdere digitalisering en automatisering van onze productieprocessen. Door digitalisering kunnen we processen slimmer inrichten en klanten 24 uur per dag onze producten en diensten aanbieden. Het afgelopen jaar is het fundament gelegd voor een nieuw geïntegreerd digitaal platform voor VDL Groep. Er zijn diverse digitaliseringsprogramma's opgesteld die de komende jaren verder vorm zullen krijgen. Een aantal voorbeelden hiervan is de implementatie van systemen voor Product Information Management (PIM), Customer Relationship Management (CRM) en Make-to-Order. Dit maakt het mogelijk om veel processen efficiënter in te richten en online diensten aan te bieden. Daarnaast wordt gekeken naar de inzet van 'big data' om producten en productieprocessen verder te optimaliseren. Data-analisten werken aan modellen voor 'machine learning' en 'artificial intelligence' op basis van de verzamelde data. Een voorbeeld hiervan is het 'digital twin concept': een digitale tweeling van een fabriek of product, waarbij het mogelijk is om virtueel te bekijken welke gevolgen een bepaalde aanpassing voor het proces of product heeft. Dit wordt bijvoorbeeld toegepast bij autofabriek VDL Nedcar om te kijken welke impact een verandering in het productieproces heeft en bij VDL Bus & Coach voor aanpassingen aan een elektrische bus zonder eerst een prototype te bouwen. Met de verzamelde data kunnen voorspellingen worden gedaan, bijvoorbeeld op het gebied van onderhoud (predictive maintenance). Hierbij valt te denken aan automatische meldingen wanneer bepaalde onderdelen in een bus onderhoud nodig hebben en welke acties er genomen moeten worden. Een ander digitaliseringsprogramma is onderzoek naar de mogelijkheden om virtual reality in te zetten, bijvoorbeeld voor e-learning bij de integratie van werkinstructies met CAD-modellen. Al deze ontwikkelingen spelen in meer of mindere mate bij onze VDL-bedrijven en zullen in de toekomst steeds belangrijker worden om onze concurrentiepositie te versterken.

Mobility

VDL Groep wil dé specialist zijn op het gebied van elektrificatie van heavy-duty mobiliteit (trucks, bussen, AGV's). In 2019 hebben we wederom stappen gezet om onze positie verder te versterken. Volgens recent onderzoek zijn de laatste acht jaar ruim 3.000 elektrische bussen geregistreerd in Europa. Met 670 elektrische bussen in tien landen, geleverd tussen 2015 en 2019, is VDL Bus & Coach met een aandeel van 22 procent Europees marktleider. Dataverzameling van alle elektrische voertuigen die VDL heeft geleverd en in operatie zijn, wordt steeds belangrijker. Hiermee kunnen we onze diensten, en de voertuigen van morgen, verder optimaliseren. Dat geldt ook voor batterijmanagementsystemen, laadinfrastructuren, energieopslag en energielevering. We zijn actief op alle vlakken van slimme mobiliteit: design, elektrificatie, connectiviteit, autonoom rijden en 'mobility as a service'.

VDL Enabling Transport Solutions (ETS) is het kennis- en ontwikkelingscentrum voor elektrische mobiliteit. De activiteiten richten zich op vier platforms (coach, openbaar vervoer, bestelwagens en trucks) met een modulair georiënteerde aanpak. Verschillende bouwblokken vormen de basis van een modulaire

ontwikkelstrategie die wordt gebruikt om de systemen voor de vier platforms te vormen. Naast het thema 'elektrificatie van de aandrijflijn' worden ook de laatste batterij-technologieën zorgvuldig geselecteerd en geïntegreerd in een doordacht elektrisch voertuigconcept. Waterstof wordt, naast batterijen, gezien als een belangrijke energiedrager. Inmiddels zijn er diverse initiële waterstof-elektrische voertuigen in het kader van nationale en internationale subsidietrajecten gecreëerd, waaronder openbaarvervoerbussen, een H2-trekker-trailer-combinatie en een H2-bakwagen.

In 2018 heeft VDL samen met DAF Trucks de DAF CF Electric VDL E-Power gepresenteerd. Deze elektrische truck is goed ontvangen in de markt. De e-truck wordt door diverse klanten in de praktijk uitgebreid getest en de resultaten zijn positief. Aan de vooravond van de vakbeurs Transport Logistics in München is de DAF CF Electric VDL E-Power in juni 2019 uitgeroepen tot winnaar van de Green Truck Logistics Solution 2019. Deze prestigieuze onderscheiding is toegekend vanwege de inzet van veelbelovende opkomende technologieën voor innovatieve, duurzame logistiek in Europa. Gezien de positieve reacties is in 2019 besloten om de serieproductie voor de e-truck op te starten. Het e-truckplatform vormt de basis voor de ontwikkeling van andere elektrische voertuigen van VDL. Een voorbeeld daarvan is een elektrisch voertuig voor de inzameling van afval. De eerste vier elektrische vuilniswagens zijn in oktober 2019 door VDL Translift gepresenteerd. Publieke inzamelaars HVC te Velsen en ROVA in Zwolle hebben de voertuigen inmiddels succesvol in gebruik genomen. Stadsbeheer Rotterdam en Cure Eindhoven zullen deze zomer met de nieuwe voertuigen gaan rijden. Onderzoeksinstituut TNO maakt tevens onderdeel uit van dit proefproject om afvalinzameling te verduurzamen. De wagens hebben een actieradius van ongeveer 100 kilometer en zorgen voor een geluidsarme afvalinzameling.

VDL ETS is voortdurend bezig om in de voertuigontwerpen stappen te zetten op het gebied van connectiviteit en autonoom rijden. In dat kader ontwikkelen en produceren we automatisch geleide voertuigen (AGV's). Deze AGV's rijden elektrisch en autonoom. Begin 2019 heeft VDL een order ontvangen voor maar liefst 80 AGV's van havenoperator PSA in Singapore. De voertuigen zullen vanaf 2021 worden ingezet voor logistieke stromen in de containerterminal van de haven in Singapore. Deze miljoenenorder biedt werkgelegenheid in zowel Nederland als Singapore. Levering staat gepland tot en met 2023.

In 2019 is het Test Laad Centrum in Valkenswaard, dat een jaar eerder werd geopend, verder uitgebreid met nieuwe laadtechnologie die meer inzicht moet geven in het slimmer en efficiënter gebruiken van het aanwezige elektriciteitsnetwerk en het bi-directioneel laden van zware voertuigen. Bi-directioneel laden wil zeggen dat elektrische voertuigen niet alleen in staat zijn om energie van het elektriciteitsnetwerk en energieopslagsysteem af te nemen, maar ook om energie terug te leveren. VDL gaat deze technologie onder andere toepassen om het onderling communiceren en uitwisselen van informatie van zware elektrische voertuigen en laadinfra te vergroten. Op deze manier wil VDL meer inzicht verkrijgen in de totale keten van stroomvoorziening van elektrische zware voertuigen. Daarmee kunnen duurzamere mobiliteitsoplossingen worden ontwikkeld die uiteindelijk bijdragen aan een succesvolle energietransitie.

Energy & Sustainability

Veruit de meeste energie die we gebruiken, komt van fossiele brandstoffen zoals aardolie, aardgas en kolen. Deze fossiele brandstoffen zorgen voor de uitstoot van broeikasgassen en veroorzaken de nodige vervuiling. Om in de toekomst te zorgen voor een duurzame en schone leefomgeving zal meer

gebruikt worden van duurzame energiebronnen zoals zonne-energie, windenergie, bio-energie of geothermische energie. De overheid streeft naar een CO₂-arme energievoorziening in 2050 die veilig, betrouwbaar en betaalbaar is. Hierdoor ontstaan, naast verplichtingen, ook kansen voor VDL. Om de overgang naar andere energiebronnen te bewerkstelligen, zijn nieuwe technische toepassingen nodig. VDL Groep wil een rol spelen in de ontwikkeling en productie hiervan.

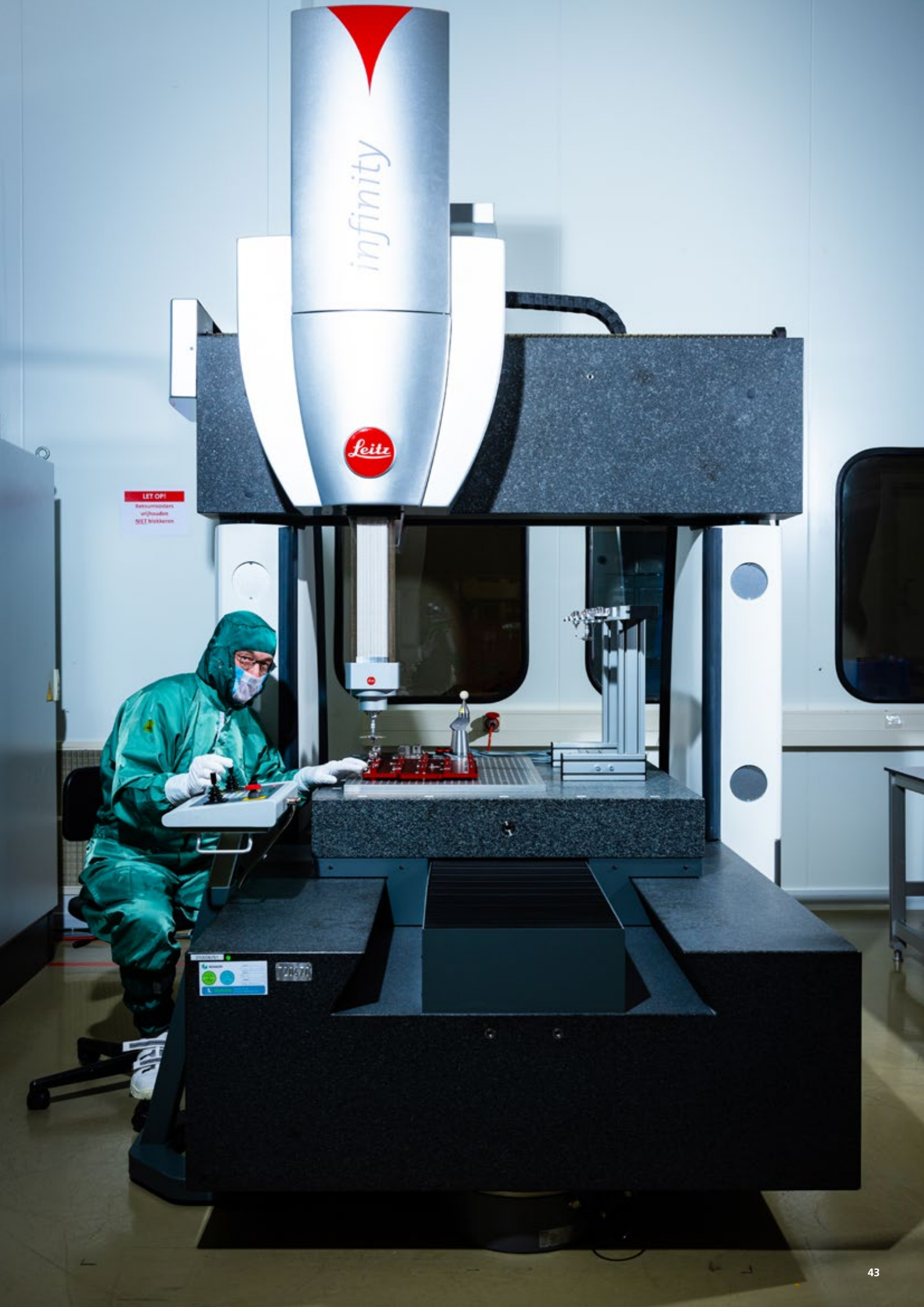
Wij zien diverse toepassingsgebieden die raakvlakken hebben met onze bedrijven en expertise als het gaat om de opwekking, conversie, transport en opslag van energie. Talloze nieuwe vormen van energieopslag en -omzetting zijn in ontwikkeling en vragen om nieuwe producten. VDL kan een bijdrage leveren om deze producten op industriële schaal te produceren, zodat de kosten voor de eindgebruiker dalen. In dit kader wordt samengewerkt met een groot aantal externe bedrijven, overheden en kennisinstellingen. VDL onderzoekt de haalbaarheid van diverse applicaties voor de opslag van energie. Hierbij kan worden gedacht aan opslag in li-ion batterij-systemen, waterstof gebaseerde systemen, ijs-opslagsystemen, zoutwater batterijen en zouthydraat opslagsystemen. In 2019 is gestart met de bouw van generatoren op waterstof voor de bebouwde omgeving. Daarnaast worden diverse manieren van grootschalige waterstof-opwekking, waaronder elektrolyse, nader onderzocht. Voor VDL als maakpartij is de beschikbaarheid van voldoende grondstoffen essentieel. In dat kader wordt gekeken naar efficiëntere manieren van recyclen waarbij meer materialen kunnen worden hergebruikt. Het verantwoord recyclen van batterijen en kunststofafval zijn hierbij onderwerpen die de benodigde aandacht krijgen. De energietransitie is een gezamenlijke opgave van groot maatschappelijk belang. Met onze expertise op het gebied van opschaling van prototype tot (massa)productie kan VDL een bijdrage leveren aan het versnellen van de energietransitie.

Science, Technology & Health

Onze bedrijven worden steeds vaker in een vroeg stadium door de klant betrokken bij hun product-ontwikkeling. Dat geldt zeker voor de halfgeleider-, analytische en de gezondheidssector waar we als systeemleverancier hightech-apparatuur ontwikkelen en produceren. Door onze kennis op het gebied van materialen, productie, assemblage en ketenmanagement creëert VDL toegevoegde waarde voor haar klanten. Van produceren volgens tekening ('build to print'), naar produceren volgens specificaties ('build to specifications') tot 'build to roadmap' (tot en met het toevoegen van innovaties).

Voor de halfgeleiderindustrie zijn we een belangrijke toeleverancier voor systemen en onderdelen voor de productie van chipmachines. We werken nauw samen met onze klanten, leveranciers, onderwijsinstellingen en onderzoeksinstituten om onze systemen op het gebied van nauwkeurigheid, snelheid, positionering en reinheid verder te optimaliseren. In multidisciplinaire teams wordt samengewerkt aan de productie van hightech-componenten (tot op de nanometer nauwkeurig) in combinatie met mechatronica, elektronica en software.

Het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan de verdere doorontwikkeling van de waferhandler, een module waarmee wafers in een hoog tempo binnen een vacuümomgeving in de chipmachine worden doorgegeven naar een volgend stadium in het lithografieproces. Daarnaast is in 2019 in samenwerking met ASML een nieuwe kritische module geïntroduceerd voor de productie van het EUV-licht: het modular vessel. Bijzonder is dat we deze module in een zeer korte tijd hebben geproduceerd. Hiermee bewijst VDL haar innovatiekracht door samenwerking en inzet van haar kennis op het gebied van maakbaarheid.

LET OPI!
Beskermingsmiddelen
vrijhouden
NIET blokkeren

721570

Naast de ontwikkeling en productie van de waferhandler, het vessel, de base module en diverse motoren voor de EUV-chipmachines van ASML heeft VDL in 2019 een omvangrijke order ontvangen voor de productie van EUV-frames voor Zeiss SMT. Deze frames waarborgen de nauwkeurige ophanging en positionering van spiegels in de chipmachine. De frames worden gebouwd bij VDL ETG Almelo en VDL ETG Switzerland. VDL ETG zal de frames eveneens voorzien van onder meer leidingen, elektronica, mechanische afdekkingen en koelplaten.

In de medische wereld levert VDL ETG mechatronische systemen voor nieuwe bestralingsapparatuur, waarmee mensen met kanker of een hersenaandoening veel gericht kunnen worden bestraald. Deze technologie is ontstaan vanuit onderzoek naar het Higgsdeeltje, waarvoor VDL eerder al kritische onderdelen heeft geleverd. VDL Wientjes Roden levert camerasystemen inclusief behuizing die ervoor zorgen dat tumoren beter zichtbaar zijn tijdens operaties. En we ontwikkelen en produceren couveusesystemen en andere hulpmiddelen voor te vroeg geboren baby's.

Open innovatie – samenwerking met kennisinstellingen

Om onze hightech systemen steeds verder te verbeteren, wordt nauw samengewerkt met onderwijsinstellingen en onderzoeksinstituten. Dat doen we onder andere op het gebied van robotica, 3D-printen, laser communication technology en precisie mechanische ontwerpen. Het afgelopen jaar is Jaap Brand, systeemarchitect bij VDL ETG Technology & Development, aangesteld als fellow bij de leerstoel Precision Engineering van Dannis Brouwer (faculteit Engineering Technology) van Universiteit Twente. Hij is de eerste officiële fellow die start aan deze universiteit. Brand gaat zich bezighouden met onderzoek naar constructieprincipes voor het nauwkeurig bewegen en positioneren. Constructieprincipes is een leerschool die aangeeft hoe een bepaald probleem, of een bepaald ontwerp, met betrekking tot precisie het beste kan worden gerealiseerd. Op de TU/e in Eindhoven is Ton Peijnenburg, adjunct-directeur bij VDL ETG Technology & Development, een aantal jaren geleden aangesteld als fellow op het gebied van hightech systems.

Brainport Regio Eindhoven

VDL Groep heeft zijn hoofdkantoor in Brainport Regio Eindhoven. Deze technologische regio is een goede thuisbasis voor ons bedrijf. Door samenwerking met onderwijs- en kennisinstellingen, overheden, collega-bedrijven en klanten zijn wij in staat om technisch hoogwaardige producten en processen tot stand te brengen die toegevoegde waarde bieden in de wereld. In 2016 is Brainport Regio Eindhoven door de overheid aangewezen als 's lands derde mainport. In totaal investeren rijksoverheid en bedrijven in de Brainport Regio Eindhoven samen 370 miljoen euro om de economische kracht en het vestigingsklimaat te versterken. In 2018 heeft de rijksoverheid een eerste financiële bijdrage gedaan van 130 miljoen euro. In juli 2018 is de Nationale Actie Agenda gepresenteerd. Ook VDL draagt hier zijn steentje aan bij. De Nationale Actie Agenda richt zich op concrete kansen en knelpunten zoals tekort aan talent, achterblijvend investeringsklimaat, kennis, innovatie & ondernemen, digitalisering en maatschappelijke innovaties. Vanuit deze thema's zijn concrete actiepunten benoemd die de komende jaren gerealiseerd gaan worden.

STRATEGIE

VDL Groep streeft naar beheerste groei van de organisatie en het behouden van een sterke financiële positie. Het beleid van VDL is gericht op een voortdurende verbetering van de concurrentiepositie. Essentieel daarbij zijn analyse en besparing van kosten. Ook wil VDL het hoogste kwaliteitsniveau bij alle werkmaatschappijen continu verbeteren. De investeringen zijn daarom afgestemd op vernieuwing, verbetering en uitbreiding van de producten en de productieprocessen. Daarnaast investeren wij in onze medewerkers en geven wij prioriteit aan de interne doorstroming van medewerkers.

VDL Groep hecht veel waarde aan het concurrerend blijven produceren in West-Europa. Door te investeren, zowel in gedegen vakmanschap als in robotica, automatisering, willen we onze concurrentiepositie op de internationale markt voortdurend verbeteren. Onze mondiale activiteiten zijn erop gericht om onze positie, in West-Europa, te versterken. Door verkoopvestigingen in diverse landen en het uitgebreide netwerk van importeurs en agenten kunnen we onze producten over de hele wereld verkopen. Integriteit bij het zakendoen staat centraal. Ondanks de omvang van VDL en het toenemend internationaal karakter van ons bedrijf, is en blijft VDL voor honderd procent een familievennootschap. Dat biedt vele voordelen, zoals snelle besluitvorming en focus op de lange termijn.

Samen met onze klanten verbreden we ons aanbod waardoor we opschuiven in de toeleverketen. Klanten vragen vaker meer dan het leveren van een product of techniek alleen. Er bestaat steeds meer behoefte aan integrale leveringen op het gebied van de combinatie van software, elektronica en mechanica. Al dan niet in samenwerking met goede partners kunnen we dit samen invullen. Steeds vaker ontwikkelen wij mee aan producten, processen en technieken van onze klanten. Dat geldt ook voor het voeren van reparatie en onderhoud.

BESTUUR EN TOEZICHT

VDL Groep valt onder de Wet bestuur en toezicht. Die regelt de inrichting van het bestuur en toezicht in naamloze en besloten vennootschappen. Om onze cultuur sterk te houden streven wij naar het opbouwen van langdurige relaties met onze medewerkers. VDL Groep kijkt naar de capaciteit van de persoon en naar de juiste medewerker op de juiste plaats, ongeacht geslacht, leeftijd, nationaliteit en/of achtergrond. Omdat wij onze medewerkers kansen willen geven om door te groeien en onze bedrijfscultuur willen behouden, geven wij er de voorkeur aan om voor functies van leidinggevenden te selecteren uit eigen gelederen.

Als vanzelfsprekend proberen wij rekening te houden met een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen in de organisatie, aangezien wij de mening delen dat diversiteit in de breedste zin van het woord een organisatie ten goede komt. Ruim tien procent van onze 15.734 medewerkers in 2019 is vrouw. 16,7 procent van de hoofddirectie is vrouw. Wij merken op dat een percentage van dertig procent vrouwen in de directie, gewenst door de landelijke politiek, een grote uitdaging vormt in de technische sector. Uiteraard blijven wij mogelijkheden onderzoeken om meer posities door vrouwen te laten invullen, en om meer vrouwen te interesseren voor een baan in de techniek. In 2019 hebben we hier extra aandacht aan besteed in de campagne 'Vrouwen in de techniek' op onze sociale mediakanalen, waarin trotse vrouwelijke medewerkers als ambassadeurs vol passie over hun werk bij VDL vertellen.

In het directieteam van VDL Groep is in 2019 één wijziging geweest. Simon Bambach, adjunct-directeur, heeft zijn loopbaan buiten VDL voortgezet. Adjunct-directeur Jos Bax heeft, na een loopbaan van 36 jaar bij VDL, besloten te stoppen met werken en per 1 januari 2020 met vroegpensioen te gaan. Zijn taken zijn verdeeld onder de overige adjunct-directeuren. Het directieteam van VDL Groep bestaat uit 16 personen: 6 hoofddirectieleden en 10 adjunct-directieleden. Onze adjunct-directieleden fungeren als sparringpartners van onze bedrijfsdirecteuren en daarnaast vertegenwoordigen zij onze bedrijven in de directievergadering. De samenstelling van de Raad van Commissarissen is in 2019 niet gewijzigd.

VOORUITZICHTEN

Sinds begin dit jaar zijn we geconfronteerd met de mondiale crisis van het coronavirus. De gevolgen van het virus hebben een enorme impact op ons dagelijks leven en op de economie. Doordat de uitbraak van het virus in China begon, is VDL ETG Suzhou als eerste VDL-bedrijf met het coronavirus in aanraking gekomen. Gelukkig hebben we daar de productie redelijk snel weer kunnen opstarten. Direct zijn de operationele risico's in onze toeleverketen voor alle bedrijven in kaart gebracht.

Na de uitbraak in Europa zijn er diverse maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus zoveel mogelijk te beperken en ervoor te zorgen dat onze medewerkers en hun families gezond en veilig blijven. Dat is ons belangrijkste doel. Daarnaast is de continuïteit van de bedrijfsvoering essentieel voor onze economie en onze samenleving. Het vinden van de juiste balans blijven wij met elke nieuwe ontwikkeling nastreven.

Met gepaste maatregelen proberen we onze bedrijven draaiende te houden. Dat lukt helaas niet voor alle VDL-bedrijven. Vanwege een tekort aan kritische onderdelen is de productie bij VDL Nedcar en de busbedrijven VDL Bus Valkenswaard, VDL Bus Modules en VDL Bus Roeselare tijdelijk stilgelegd. Ook andere VDL-bedrijven zullen, vroeg of laat, impact ondervinden van de omstandigheden. Die hebben te maken met een krappe bezetting vanwege zieke medewerkers, stagnering in de toelevering van kritische componenten en onderdelen of een teruglopende marktvraag. Welke schade VDL Groep hiervan op de lange termijn gaat ondervinden, is nog onduidelijk.

Gezien deze ontwikkelingen is de verwachting dat 2020 een zeer moeilijk jaar zal worden. De exacte impact van de gevolgen van de coronacrisis zijn vooralsnog nog niet in te schatten. Want we weten niet hoe lang deze situatie gaat duren en wat ons nog meer te wachten staat. Het Nederlandse kabinet heeft inmiddels een maatregelenpakket samengesteld om de Nederlandse economie te ondersteunen, waarvan de Noodmaatregel Overbrugging Werkbehoud (NOW) de belangrijkste regeling is. Wij hopen dat dit pakket voldoende soelaas biedt om werkgelegenheid te behouden. Gegeven deze omstandigheden is het niet mogelijk een uitspraak te doen over de ontwikkeling van de omzet en het resultaat.

In deze zware omstandigheden moeten we allemaal onze verantwoordelijkheid nemen om gezamenlijk door deze crisis te komen. Wij zetten ons netwerk in op zoek naar producten of onderdelen die in de zorg schaars zijn. Daarnaast zijn we in staat om een rol te spelen bij de productie en installatie van apparatuur voor zorginstellingen. Positief is dat wij als organisatie goed zijn uitgerust om snel te schakelen. We hebben onze financiële positie gedurende 2019 wederom verder versterkt waardoor we een harde landing

kunnen dragen. Onze solvabiliteit, de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen, is gestegen van 58 naar 62 procent. De kasstroom van 2019, op basis van nettoresultaat plus afschrijving, bedraagt 266 miljoen euro. Ondanks de geschetste onzekerheden, die hun effect zullen hebben op de operationele kasstroom in 2020, verwachten wij, mede op basis van de huidige liquiditeitspositie, geen extra externe financieringsbehoefte en hebben wij geen twijfel over de continuïteit van de bedrijfsvoering. Voor het risicobeleid en de risicobereidheid inzake financiële instrumenten verwijzen we naar pagina 66.

In een ingrijpende situatie als deze is het belangrijk om de rust te bewaren en om naast elkaar te blijven staan. Samen moeten we het doen. Dat vergt veel van de flexibiliteit van onze medewerkers en partners. Wij willen hen allen danken voor hun medewerking en inzet. Wij zijn ervan overtuigd dat we met kracht door samenwerking ook deze moeilijke periode door zullen komen.

Kracht door samenwerking!

Eindhoven, 20 april 2020

De hoofddirectie,

Willem van der Leegte (voorzitter)

Pieter van der Leegte

Jennifer van der Leegte

Jan Mooren

Theo Toussaint

Paul van Vroonhoven

BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Met genoegen bieden wij aan de aandeelhouders ter vaststelling aan, het onder verantwoordelijkheid van de hoofddirectie opgestelde jaarverslag 2019. De daarin opgenomen jaarrekening is gecontroleerd door Govers Accountants te Eindhoven en van een goedkeurende verklaring voorzien. Vervolgens hebben wij de jaarrekening goedgekeurd.

Wij stellen de aandeelhouders voor om de jaarrekening vast te stellen en de hoofddirectie en de raad van commissarissen décharge te verlenen voor het gevoerde beleid, respectievelijk het gehouden toezicht tijdens het boekjaar 2019.

In 2019 heeft de raad van commissarissen zes maal vergaderd in aanwezigheid van de hoofddirectie. De raad van commissarissen vergadert zoals gebruikelijk in de volledige bezetting. Leden van de raad hebben regelmatig één op één contacten gehad met leden van de hoofddirectie en met de voorzitter van de hoofddirectie. De raad van commissarissen heeft éénmaal vergaderd buiten aanwezigheid van de gehele hoofddirectie teneinde onder meer het functioneren van de raad van commissarissen, van haar individuele leden en van de hoofddirectie te bespreken. Met de externe accountant heeft het gebruikelijke jaarlijkse overleg plaatsgehad, bij gelegenheid waarvan is gesproken over de samenvatting van de controlebevindingen, het accountantsverslag, de rapportagesystemen, de onafhankelijkheid van de accountant en de financieel administratieve organisatie van het concern. Een vertegenwoordiging van de raad van commissarissen woont jaarlijks een vergadering van de gemeenschappelijke ondernemingsraad bij. Ook dit jaar heeft de raad van commissarissen werkbezoeken gebracht aan diverse VDL-bedrijven.

De raad van commissarissen bestaat uit vier personen. Wim van der Leegte fungeert als gedelegeerd commissaris, belast met het onderhouden van een meer veelvuldig contact met de directie en met het toezicht op de dagelijkse gang van zaken in de vennootschap. Binnen de raad van commissarissen zijn geen bijzondere commissies ingesteld. In het verslagjaar is de samenstelling van de raad van commissarissen niet gewijzigd.

Tijdens alle vergaderingen is in detail gesproken over de operationele en financiële gang van zaken in vergelijking met de begrotingen en overige doelstellingen van alle individuele bedrijven en van de divisies waartoe deze bedrijven behoren. Aan de orde zijn gekomen onder meer de hoofdlijnen van het strategisch beleid, risicomanagement, het investerings- en acquisitiebeleid, de ontwikkeling van de bedrijfsresultaten, kosten- en werkkapitaalbeheersing, het interne beheers- en controlesysteem, het ICT-beleid, naleving van wet- en regelgeving, het sociale beleid, maatschappelijk verantwoord ondernemen waaronder duurzaamheid, de organisatie en de ontwikkeling van personeel & organisatie en management development, de implementatie van de Code of Conduct alsmede overige onderwerpen die betrekking hebben op de toezichthoudende functie van de raad.

VDL Groep heeft in 2019 onder uitdagende marktomstandigheden een uitstekend resultaat weten te behalen. Hoewel de omzet licht is gedaald, is het operationeel resultaat stabiel gebleven. In het bestuursverslag wordt een nadere toelichting gegeven op de omzet- en resultaatontwikkelingen. Wij spreken onze grote waardering uit naar de hoofddirectie, de ondernemingsraden en alle medewerkers voor het behaalde resultaat en voor de getoonde toewijding en inzet in 2019. 2020 zal een moeilijk jaar worden voor VDL Groep als gevolg van de coronacrisis. Het vinden van de juiste balans tussen de maatregelen om medewerkers gezond en veilig te laten werken én het behouden van de continuïteit in de bedrijfsvoering is de grote uitdaging. Wij hebben alle vertrouwen in de directie van VDL Groep dat zij dit met de uiterste zorg zal managen.

Eindhoven, 20 april 2020

De raad van commissarissen,

Louis Deterink (voorzitter)

Arie Kraaijeveld

Wim van der Leegte

Lau Pas

CONTROLEVERKLARING

Verklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders van VDL Groep B.V.

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2019 (hierna 'de samengevatte jaarrekening') van VDL Groep B.V. te Eindhoven is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2019 van VDL Groep B.V.

Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2019 van VDL Groep B.V. op basis van de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

De samengevatte jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde balans per 31 december 2019;
2. de volgende overzichten over 2019:
 - de geconsolideerde winst- en verliesrekening en samengevat geconsolideerd kasstroomoverzicht;
3. de bijbehorende toelichtingen.

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van Titel 9 BW 2. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van VDL Groep B.V. en onze controleverklaring daarbij.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2019 van VDL Groep B.V. in onze controleverklaring van 20 april 2020.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de samengevatte jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening op basis van de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Oprachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Eindhoven, 20 april 2020

Govers Accountants / Adviseurs
Rudi van den Heuvel RA

**VDL GROEP
JAARREKENING
2019**

GECONSOLIDEERDE BALANS

(x 1.000 euro)

Activa	31 december 2019	31 december 2018
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Goodwill	555	1.838
Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	637.741	612.349
Machines en installaties	173.013	180.846
Andere vaste bedrijfsmiddelen	85.837	82.829
	896.591	876.024
Financiële vaste activa		
Deelnemingen	11.374	10.080
Overige financiële vaste activa	1.491	3.297
	12.865	13.377
Vlottende activa		
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	223.479	252.320
Onderhanden werk	339.156	322.368
Gereed product en handelsgoederen	146.932	156.070
	709.567	730.758
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	595.707	636.448
Participanten	0	11.325
Belastingen	6.047	2.172
Overige vorderingen en overlopende activa	24.755	28.656
	626.509	678.601
Liquide middelen	83.911	47.515
	2.329.998	2.348.113

Passiva	31 december 2019	31 december 2018
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	1.452.319	1.352.143
Aandeel derden	0	0
	<hr/>	<hr/>
	1.452.319	1.352.143
Vorzieningen		
Voor pensioenen	602	655
Voor latente belastingen	17.277	16.781
Voor garantieverplichtingen	59.010	46.455
Overige voorzieningen	39.424	51.095
	<hr/>	<hr/>
	116.313	114.986
Langlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	2.424	1.469
Negatieve goodwill	37.650	37.150
	<hr/>	<hr/>
	40.074	38.619
Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	42.428	75.179
Onderhanden projecten	13.485	10.096
Schulden aan leveranciers	385.201	474.919
Belastingen en premies sociale verzekeringen	93.719	85.362
Overige schulden en overlopende passiva	186.459	196.809
	<hr/>	<hr/>
	721.292	842.365
	<hr/>	<hr/>
	2.329.998	2.348.113

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

(x 1.000 euro)

	2019	2018
Gefactureerde omzet	5.613.775	5.814.967
Mutaties onderhanden projecten	-3.389	41.233
Netto omzet	5.610.386	5.856.200
Mutaties onderhanden werk	16.788	37.823
Eigen bedrijfswerk	3.285	2.187
Overige bedrijfsopbrengsten	30.206	24.077
Som van de bedrijfsopbrengsten	5.660.665	5.920.287
Kosten van grond- en hulpstoffen	3.611.653	3.888.295
Kosten uitbesteed werk	506.544	530.577
Lonen en salarissen	1.005.524	978.774
Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	110.092	98.176
Overige bedrijfskosten	221.533	219.529
Som van de bedrijfslasten	5.455.346	5.715.351
Bedrijfsresultaat	205.319	204.936
Financiële baten en lasten	-2.199	-3.252
Resultaat niet-geconsolideerde deelnemingen	-15	23.492
Resultaat voor belastingen	203.105	225.176
Belastingen	-46.914	-48.146
Aandeel derden	-29	1.158
Resultaat na belastingen	156.162	178.188

SAMENGEVAT GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(x 1.000 euro)

	2019	2018
Kasstroom operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	205.319	204.936
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	110.092	98.176
Mutatie voorzieningen	13.109	9.759
Vrijval negatieve goodwill	-5.384	-2.153
Negatieve goodwill ter dekking van uitgaven	-6.439	-190
Waardevermindering financiële vaste activa	0	958
Veranderingen in werkkapitaal	-2.693	-274.999
Betaalde interest	-2.206	-3.258
Ontvangen dividenden	1.150	2.262
Betaalde winstbelastingen	-59.068	-49.421
Kasstroom operationele activiteiten	253.880	-13.930
Kasstroom investeringsactiviteiten		
Verwerving groepsmaatschappijen	-914	38.974
(Des)investerings materiële vaste activa	-125.067	-110.649
(Des)investerings financiële vaste activa	-2.283	76.791
Kasstroom investeringsactiviteiten	-128.264	5.116
Kasstroom financieringsactiviteiten		
Betaald dividend	-59.396	-50.948
Verstrekte langlopende schulden	955	0
Aflossingen langlopende schulden	0	-40.312
Kasstroom financieringsactiviteiten	-58.441	-91.260
Netto kasstroom	67.175	-100.074
Koers- en omrekenverschillen	1.972	1.302
Mutatie liquide middelen	69.147	-98.772

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMENE TOELICHTING

Activiteiten

De activiteiten van VDL Groep B.V. - feitelijk gevestigd Hoevenweg 1, te Eindhoven met KvK registratie 17017545 - en haar groepsmaatschappijen bestaan uit:

- Toeleveringsdivisie: metaalbewerking, mechatronische systemen en modulebouw, kunststofverwerking en oppervlaktebehandeling;
- Autoassemblagedivisie: het produceren van personenauto's voor derden
- Busdivisie: chassis & chassismodules, touringcars, openbaarvervoerbussen, mini- & midibussen, gebruikte bussen en parts & services;
- Eindproductendivisie: veersystemen voor de trailer- en truckindustrie, warmte-, koel- en luchttechnische installaties, productieautomatiseringssystemen, installaties voor de olie, gas en petrochemische industrie, systemen voor de agrarische sector, zonnepanelen, dakkoffers, containerhandlingsystemen, afvalinzamelingsystemen, sigaren- en verpakkingsmachines, componenten voor bulkhandling en afzuiginstallaties, systemen voor explosie- en brandbeveiliging, maritieme systemen en energiesystemen.

Verkoop vindt plaats zowel in het binnenland als in het buitenland, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van VDL Groep B.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van VDL Groep B.V. - welke aan het hoofd staat van VDL Groep - samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin VDL Groep B.V. direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook

geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

Voor de in de consolidatie begrepen vennootschappen wordt verwezen naar de lijst van deelnemingen zoals opgenomen in de overige gegevens.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van VDL Groep B.V. en de aandeelhouders van VDL Groep B.V. en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopend passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen respectievelijk dat de deelnemingen die niet meer voldoen aan de criteria van groepsmaatschappijen.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en kortlopende schulden aan kredietinstellingen, met uitzondering van de aflossingsverplichtingen leningen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen vaste koersen die de per balansdatum geldende valutakoersen benaderen. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De vergelijkende cijfers zijn waar nodig aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

Vreemde valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van VDL Groep B.V.. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire en niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening. Omrekeningsverschillen bij intragroepsleningen op lange termijn die feitelijk een uitbreiding of inkrimping van de netto-investering van buitenlandse deelnemingen zijn, worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

De activa en passiva, evenals de baten en lasten van in de consolidatie opgenomen deelnemingen met een functionele valuta anders dan de presentatievaluta, worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Goodwill en de aanpassingen naar reële waarde van identificeerbare activa en passiva worden gezien als een onderdeel van deze deelnemingen en worden per balansdatum eveneens omgerekend tegen de koers op balansdatum. De hieruit resulterende omrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Operationele leasing

Bij de vennootschap kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

De deelnemingen opgenomen onder de financiële vaste activa, voor zover deze betrekking hebben op de handelsportefeuille of met betrekking tot eigen-vermogensinstrumenten buiten de handelsportefeuille, alsmede derivaten met een onderliggende beursgenoteerde waarde, worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingsmodellen en waarderingstechnieken.

Derivaten worden bij eerste opname in de balans opgenomen tegen reële waarde, de vervolgwaaarding van afgeleide financiële instrumenten ('derivaten') is afhankelijk van het feit of het onderliggende van het derivaat beursgenoteerd is of niet. Indien het onderliggende beursgenoteerd is, dan wordt het derivaat tegen reële waarde opgenomen. Indien het onderliggende niet-beursgenoteerd is, wordt het derivaat tegen kostprijs of lagere marktwaarde opgenomen. De wijze van verwerking van waardeveranderingen van het afgeleide financieel instrument is afhankelijk van de vraag of er met het afgeleide financiële instrument hedge-accounting wordt toegepast of niet.

VDL Groep B.V. past hedge-accounting toe. Op het moment van aangaan van een hedgerelatie, wordt dit door de vennootschap gedocumenteerd. De vennootschap stelt door middel van een test, periodiek de effectiviteit van de hedgerelatie vast. Dit kan gebeuren door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge-instrument met die van de afgedekte positie, of door het vergelijken van de verandering in reële waarde van het hedge-instrument en de afgedekte positie.

VDL Groep B.V. past kostprijs hedge-accounting toe op valutatermijncontracten ter indekking van haar toekomstige transacties in vreemde valuta. Indien van toepassing, wordt het ineffektieve deel van de waardeverandering van de valutatermijncontracten verantwoord in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de paragraaf bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Goodwill voortkomend uit acquisities en berekend in overeenstemming met de paragraaf acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen, wordt geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur (5 - 10 jaar).

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd op historische kostprijs. Hierbij is gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals opgenomen in RJ 212.8 waardoor de actuele waarde per 1 januari 2016 als uitgangspunt is genomen voor de historische kostprijs. Afschrijvingen vinden lineair plaats, rekening houdend met de vermoedelijke gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen van de betreffende activa. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Bij de uit de overgangsregeling afkomstige herwaardering van gebouwen is rekening gehouden met een belastinglatentie van 15%. Voor de herwaardering op terreinen is geen rekening gehouden met een belastinglatentie.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de paragraaf bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen. Deze wordt opgebouwd gedurende de levensduur van het actief.

Uitgaven voor groot onderhoud worden geactiveerd en afgeschreven over de verwachte levensduur. Kosten voor regulier onderhoud en herstel en onderhoud worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De verwachte gebruiksduur per categorie is:

Bedrijfsgebouwen	:	33 jaar
Verbouwingen en voorzieningen	:	5 - 20 jaar
Machines en installaties	:	5 - 10 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	:	5 - 7 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover VDL Groep B.V. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaarding worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde, afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd.

De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de vennootschap op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de vennootschap de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst- en verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Bij een investering in eigen-vermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waardeverminderingverlies wordt slechts teruggenomen indien er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen (bestaande uit de inkoopprijs vermeerderd met diverse opslagen) onder toepassing van de FIFO-methode of lagere opbrengstwaarde.

De voorraden onderhanden werk (inclusief halffabricaten) en gereed product worden gewaardeerd op vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De vervaardigingsprijs omvat alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging, alsmede gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. Onder de kosten van vervaardiging vallen directe loonkosten en toeslagen voor aan de productie gerelateerde indirecte vaste en variabele kosten.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurrantheid van de voorraden.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, en indien van toepassing, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Indien het een creditstand vertoont worden deze gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Vorderingen

De vorderingen, waaronder begrepen belastingen en overlopende activa, worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn nagenoeg gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Herwaarderingsreserve

De bestaande herwaarderingsreserve, onder aftrek van relevante (latente) belastingverplichtingen, is het gevolg van de herwaarderingsreserve op bedrijfsgebouwen en -terreinen in de periode voor 1 januari 2016. Als gevolg van de overgangsregeling zoals bepaald in RJ 212.8 valt deze herwaarderingsreserve vrij bij realisatie, dat wil zeggen, door afschrijving of vervreemding in toekomstige perioden. De gerealiseerde herwaarderingsreserve worden direct in het eigen vermogen verwerkt.

De corresponderende vrijval van de (latente) belastingverplichtingen wordt onder de post belastingen op resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten gunste van het resultaat gebracht.

Aandeel derden

Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het netto-belang in de netto-activa van de desbetreffende groepsmaatschappijen. Voor zover de desbetreffende groepsmaatschappij een negatieve nettovermogenswaarde heeft, worden de negatieve waarde en de eventuele verdere verliezen niet toegewezen aan het aandeel derden, tenzij de derden-aandeelhouders een feitelijke verplichting hebben en in staat zijn om de verliezen voor hun rekening te nemen. Zodra de nettovermogenswaarde van de groepsmaatschappij weer positief is, worden resultaten toegekend aan het aandeel derden.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding in mindering gebracht op de voorzieningen.

Voorziening voor pensioenen

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de Groep. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Voor buitenlandse pensioenregelingen die vergelijkbaar zijn met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, vindt verwerking en waardering van verplichtingen die voortvloeien uit buitenlandse pensioenregelingen plaats overeenkomstig de waardering van de Nederlandse pensioenregelingen.

Voor buitenlandse pensioenregelingen die niet vergelijkbaar zijn met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, is een beste schatting gemaakt van de op balansdatum bestaande verplichting van de Groep. De voorziening is grotendeels als langlopend aan te merken.

Latente belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingen heeft betrekking op toekomstige belastingverplichtingen, voortvloeiend uit de verschillen tussen de waardering van de bedrijfsgebouwen volgens deze jaarrekening en de fiscale waardering van de betreffende posten. Latente belastingverplichtingen worden berekend naar de thans geldende tarieven van de winstbelasting en voor wat betreft de herwaardering van bedrijfsgebouwen tegen een tarief van 15%, zijnde de contante waarde van het thans geldende belastingtarief. De voorziening is grotendeels als langlopend aan te merken.

Garantievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op te vergoeden kosten voor producten die zijn verkocht of diensten die zijn verricht, indien voor de rechtspersoon een verplichting is ontstaan wegens het niet voldoen aan de overeengekomen kwaliteiten. De voorziening is grotendeels als langlopend aan te merken.

Reorganisatievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de groep een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan. Een voorziening wordt gevormd indien per balansdatum een plan is geformaliseerd en hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt bij de betrokkenen dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan.

Voor reorganisaties waarvoor per balansdatum een plan is geformaliseerd, maar waarvoor pas na balansdatum hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt bij de betrokkenen dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan, wordt eveneens een voorziening in de balans opgenomen. De voorziening is grotendeels als kortlopend aan te merken.

Jubileavoorziening

De jubileavoorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen, de blijfkans en middels een disconteringsvoet contant gemaakt. De voorziening is grotendeels als langlopend aan te merken.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen hebben met name betrekking op voorzieningen uit hoofde van terugkoopgaranties, ontmanteling en bijdrage ziektekosten gepensioneerden. De voorzieningen zijn opgenomen tegen de nominale waarde van de geraamde verplichtingen. De voorzieningen zijn grotendeels als langlopend aan te merken.

Overlopende passiva

Negatieve goodwill

De negatieve goodwill voortkomend uit acquisities en berekend in overeenstemming met de paragraaf acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen, wordt als overlopend passief verantwoord. Voor zover negatieve goodwill samenhangt met toekomstig te maken kosten wordt de negatieve goodwill gerealiseerd in de periode waarin deze uitgaven zijn verantwoord. Voor zover negatieve goodwill samenhangt met een hogere waardering van niet-monetaire activa vindt realisatie plaats naarmate de activa door afschrijving of verkoop ten laste van het resultaat komen. Hierbij wordt de gewogen gemiddelde afschrijvingstermijn van de afschrijfbaar activa gehanteerd.

Overige passiva

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn nagenoeg gelijk aan de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Opbrengstverantwoording

Netto-omzet

Netto-omzet (som van gefactureerde omzet en mutatie onderhanden projecten) omvat de opbrengsten uit levering van goederen en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de Groep.

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst- en verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst- en verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden dan verwerkt in de winst- en verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet. De voorziening voor het verlies maakt deel uit van de post onderhanden projecten.

Overige bedrijfsopbrengsten

Onder overige bedrijfsopbrengsten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen en diensten in het kader van de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten. Deze opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

VDL Groep B.V. heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Overige

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de overige bedrijfsopbrengsten.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

De belasting van groepsmaatschappijen binnen de fiscale eenheid worden bij de groepsmaatschappijen afzonderlijk berekend en via de rekening courant verrekend met het hoofd van de fiscale eenheid.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN RISICOBEBEERSING

Marktrisico

VDL Groep B.V. is wereldwijd werkzaam, echter grotendeels zijn de posities en transacties in euro's waardoor de valutarisico's gering zijn. VDL Groep B.V. maakt incidenteel gebruik van valuta termijncontracten.

VDL Groep B.V. loopt geen noemenswaardige prijsrisico's.

VDL Groep B.V. loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder vlottende activa en liquide middelen) en rentedragende kortlopende schulden.

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt VDL Groep B.V. risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt VDL Groep B.V. risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

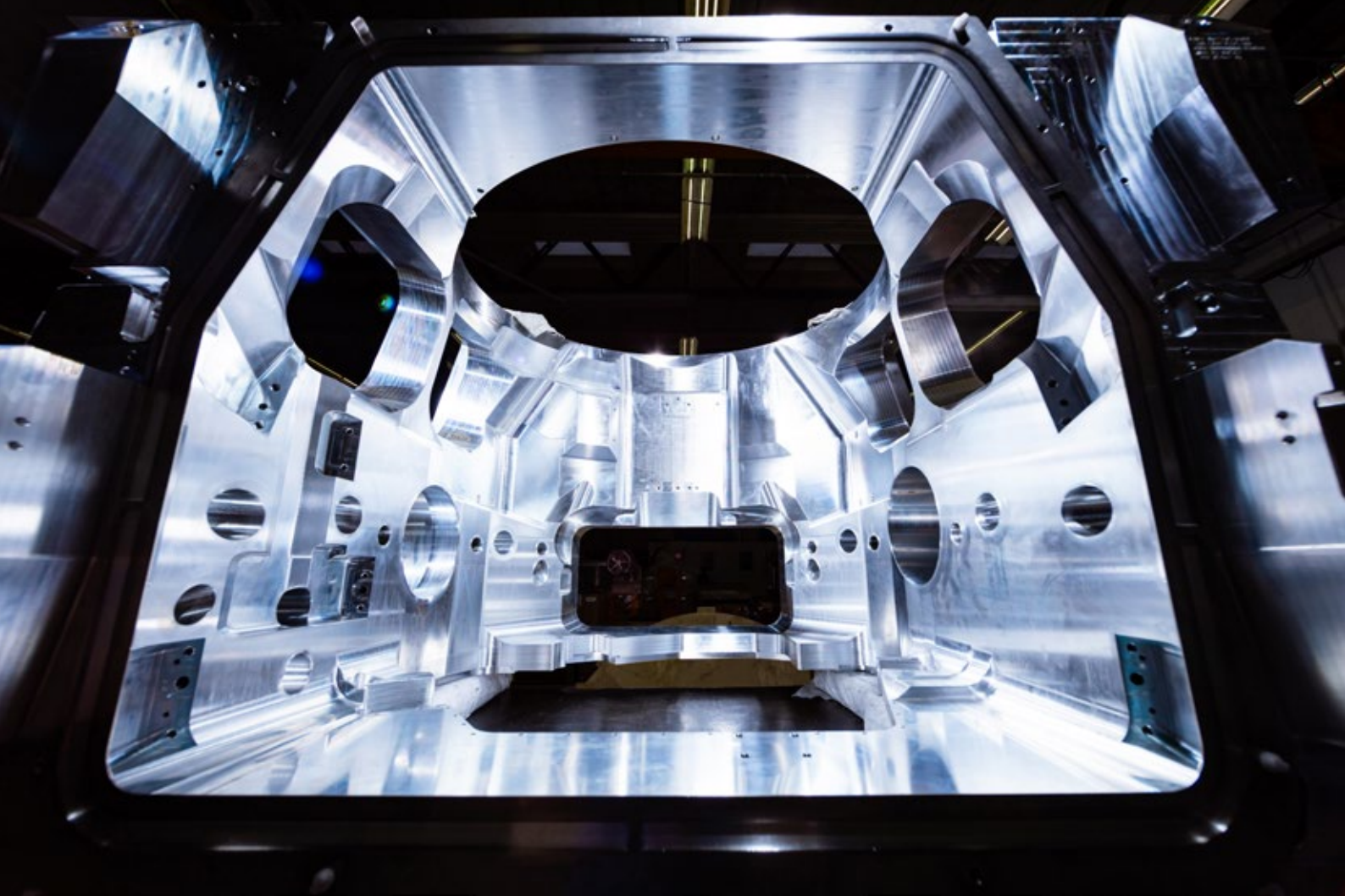
Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

VDL Groep B.V. heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van VDL Groep B.V. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Liquiditeitsrisico

VDL Groep B.V. heeft geen liquiditeitsrisico aangezien de onderneming over voldoende liquiditeiten beschikt.

**VDL GROEP
WERKMAATSCHAPPIJEN**

BEHEERSMAATSCHAPPIJEN

VDL Groep B.V.

Hoofddirectie:

Willem van der Leegte (voorzitter)
Jennifer van der Leegte
Pieter van der Leegte
Jan Mooren
Theo Toussaint
Paul van Vroonhoven

Adjunct-directie:

Henk Coppens
Marc van Doorn
Rémi Henkemans
Henri Koolen
Bas van der Leegte
Jos van Meijl
Guustaaf Savenije
Paul van Vuuren
Edwin Willems
Rolf-Jan Zweep

Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 00
info@vdlgroep.com
www.vdlgroep.com

VDL Nederland B.V.

Directeur: Paul van Vroonhoven
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 00
info@vdlgroep.com

Ondersteuning van alle bedrijven in de groep op het gebied van financiële zaken, ICT, P&O, sociale zaken, arbo & milieu, communicatie, inkoop, subsidies en juridische zaken.

VDL Holding Belgium N.V.

Directeur: Leen Van de Voorde
Antwerpsesteenweg 124
2630 Aartselaar, België
T: +32 (0)3 - 870 55 40
info@vdlholding.be

Ondersteuning van alle Belgische en Franse bedrijven in de groep op het gebied van administratie en personeelszaken.

VDL International B.V.

Directie: VDL Groep B.V.
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Houdstermaatschappij buitenlandse werkmaatschappijen.

VD Leegte Beheer B.V.

Directie: VDL Groep B.V.
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Houdstermaatschappij Nederlandse werkmaatschappijen.

VDL Bus Beheer B.V.

Directie: VDL Groep B.V.
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Houdstermaatschappij busbedrijven.

VDL Vastgoed B.V.

Directeur: Pieter van der Leegte
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 00
Onroerendgoedmaatschappij voor VDL-bedrijfsspanden.

VDL Participatie B.V.

Directeur: Bart Rooijmans
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Participatiemaatschappij met minderheidsdeelnemingen.

VDL Car Beheer B.V.

Directie: VDL Groep B.V.
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Houdstermaatschappij autoassemblage.

TOELEVERINGEN

Metaalbewerking

1953

VD Leegte Metaal B.V.

Directeur: Toine van de Rijdt
Handelsweg 21
5527 AL Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 33 11 00
info@vdleegtemetaal.nl
www.vdleegtemetaal.nl
Specialiteit: zwaar constructiewerk en complexe lassamenstellingen (uitgebreide lasrobotafdeling). Geautomatiseerde metaalbewerkingen o.a. knippen, zetten, ponsen, dieptrekken en lasersnijden. Eigen gereedschapmakerij en montageafdeling.

1978

VDL Gereedschapmakerij B.V.

Directeur: Pieter Aarts
Industrieweg 29
5527 AJ Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 38 10 62
info@vdlgereedschapmakerij.nl
www.vdlgereedschapmakerij.nl
Zowel complexe, hoogwaardige gereedschappen als eenvoudige gereedschappen. Complexe volgsnij-buig gereedschappen en matrijzen. 5-assig CNC-frezen, -zagen, -slijpen, -draaien, -draadvonken en -coboren. Bewerkingen worden CAD/CAM uitgevoerd.

1979

VDL TIM Hapert B.V.

Directeur: Piet Spooren
Energieweg 2
5527 AH Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 38 38 05
info@vdl-tim.nl
www.vdltimhapert.nl
Gespecialiseerd in het mechanisch bewerken van giet- en smeedwerk en lassamenstellingen door middel van CNC-draaibanken en (gerobotiseerde) CNC-bewerkingsmachines. Assemblagewerkzaamheden.

1981

VDL VDS Technische Industrie B.V.

Directeur: Pieter Aarts
Industrieweg 29
5527 AJ Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 38 38 44
info@vdlvds.nl
www.vdlvds.nl
Zowel mechanisch als hydraulisch stampen, buigen en trekken tot max. 800 ton met geïntegreerde bewerkingen. Middelgrote en grote series van eenvoudige tot complexe metaaldelen met minimale toleranties. Materiaaldikte 0,10-10 mm. (Robot-)lassen, (CNC-)puntlassen, klinken, 3D-lasersnijden en -lassen, (geautomatiseerde) montage en (sub) assemblage.

1986

VDL Belgium N.V.

Directeur: Stephan Peeters
Industrielaan 15
Industriezone III - Erembodegem
9320 Aalst, België
T: +32 (0)53 - 83 70 90
sales@vdlbelgium.com
www.vdlbelgium.com
Specialiteit: CNC-pijpenbuigen tot diameter 160 mm. Producteren van buis/koker gerelateerde (geïsoleerde) producten en samenstellingen. Gereedschapmakerij, ultrasone wasinstallatie, 3D-laser (5 assen) en 3D-buislaser. Metaalbewerkingen zoals knippen, stampen, zetten, (robot)lassen en puntlassen.

1989

VDL Technics B.V.

Directeur: Hans Sanders
Korenmolen 2
5281 PB Boxtel, Nederland
T: +31 (0)411 - 68 29 80
info@vdltechnics.nl
www.vdltechnics.nl
Lasersnijden, 4 en 6 KW lasers en een 8 KW fiberlaser. Deze zijn gekoppeld aan een volautomatisch Stopa-magazijn. CNC-kanten, knippen, profileren en ponsen. Specialist in plaat- en constructiewerk. Robotlassen met offline programmering. Mechanisch nabewerken van (complexe) lassamenstellingen tot 14 meter. Stampwerk tot 200 ton met hydraulische en volautomatische excenterpersen. Engineering, projectmanagement en montage.

1990

VDL HMI B.V.

Directeur: Hans van Raak
Kleibeemd 1
5705 DP Helmond, Nederland
T: +31 (0)492 - 54 08 00
info@vdlhmi.nl
www.vdlhmi.nl
Metaalbewerkingen zoals knippen, zagen, stampen, zetten, pijpenbuigen, zwenkbuigen, CNC-ponsen, CNC-plaatsnijden en 3D-buizen-lasersnijden, (robot)lassen en solderen. Plaatwerk, constructiewerk en assemblagewerkzaamheden.

1991

VDL NSA Metaal B.V.

Directeur: Bart Spackler
De Run 4234
5503 LL Veldhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 254 45 65
info@vdlnsametaal.nl
www.vdlnsametaal.nl
Specialist op het gebied van plaatbewerking. Ontwikkeling, gereedschapmakerij, 3D-vormen, assemblage en serieproducten van plaatwerkonderdelen.

1992

VDL MPC B.V.

Directeur: John van Soerland
Terminalweg 40
3821 AJ Amersfoort, Nederland
T: +31 (0)33 - 454 29 00
info@vdlmpc.com
www.vdlmpc.com
Productie, ketenmanagement, montage en prototyping van complexe plaatwerkonderdelen, mechanische precisiecomponenten en samenstellingen. Gespecialiseerd in het snel volume-waardig maken van proto's op aspecten logistiek, kwaliteit en integrale kosten. Alle gangbare verspanende en plaatbewerkingstechnieken zoals laser-pons-snijden, precisiebuigen, lassen, draaien, frezen, draad- en vonkverspanen en cleanroom-assemblage onder één dak.

1993

VDL Staalservice B.V.

Directeur: Paul Malcontent
Celsiusstraat 13
6003 DG Weert, Nederland
T: +31 (0)495 - 54 08 38
info@vdlstaalservice.nl
www.vdlstaalservice.nl
Het vervaardigen van klantspecifieke lassamenstellingen uit hoge sterkte staal. Gesneden, gekante en mechanisch bewerkte producten, lassen (MIG/MAG/TIG). Montage.

1994

VDL Lasindustrie B.V.

Directeur: Ted Havermans
Wekkerstraat 1
5652 AN Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 33 00
info@vdlasindustrie.nl
www.vdlasindustrie.nl
Van engineering en prototype tot productie van zowel kleine als grote series. Gespecialiseerd in plaat- en constructiewerk. Knippen, zagen, CNC-lasersnijden, CNC-zetten, boren, tappen en frezen. Tevens alle laswerkzaamheden zoals robotlassen, lassen (MIG/MAG/TIG), puntlassen en stiftlassen.

1995

VDL RPI Metaal B.V.

Directeur: Hans de Bresser
Nijverheidsweg 40
3341 LJ Hendrik-Ido-Ambacht, Nederland
T: +31 (0)78 - 683 18 00
info@vdlrpimetaal.nl
www.vdlrpimetaal.nl
Plaatbewerking: vanaf 0,5 mm in staal, rvs en aluminium met als specialisatie lessenaars en framebouw van complexe samenstellingen. Alle lasbewerkingen inclusief robotlassen, stiftlassen en puntlassen. Spaanloze plaatbewerking: ponsen, lasersnijden, kanten en knippen. Verspaning: draaien, frezen en boren. Montage en (mechanische) assemblage.

TOELEVERINGEN

1996

VDL Rotech S.R.L.

Directeur: Robbert Smolders
Zona industrială NV str. 1 nr. 5
310419 Arad, Roemenië
T: +40 (0)257 - 25 66 43
mail@vdlrotech.ro
www.vdlrotech.ro

Metaalbewerking, gespecialiseerd in CNC-werk als frezen en draaien. Productie van las- en assemblagewerk. Dunplaatwerk zoals knippen, stampen en puntlassen.

1998

VDL Systems B.V.

Directeur: Willem Maathuis
Erfstraat 3
5405 BE Uden, Nederland
T: +31 (0)413 - 25 05 05
info@vdlsystems.nl
www.vdlsystems.nl

Ontwikkeling, productie en installatie van machines en interne transportsystemen voor OEM'ers van food processing equipment. Gespecialiseerd in het bewerken van rvs en aluminium.

1998

VDL Postma B.V.

Directeur: Johan Zwarts
Leeuwarderstraatweg 121d
8441 PK Heerenveen, Nederland
T: +31 (0)513 - 62 25 36
info@vdlpostma.nl
www.vdlpostma.nl

Plaatbewerking: lasersnijden, CNC-ponsnibbelen, knippen, kanten. Buisbewerking: CNC-buigen, walsen, (robot)lassen, verspanen en 3D-lasersnijden. Poedercoating inclusief chemische voorbehandeling door middel van gescheiden dompelbadereeks voor staal en aluminium.

2005

VDL Konings B.V.

Directeur: Jeroen Boekema
Bosstraat 93
6071 XT Swalmen, Nederland
T: +31 (0)475 - 50 01 00
info@vdlkonings.com
www.vdlkonings.com

Ontwerp, engineering, prototyping, productie, assemblage en installatie van klantspecifieke mechanisaties, machines en installaties voor o.a. de film-, folie-, foam- en papierindustrie. Ontwikkeling, productie en supply chain management van modules en systemen voor OEM's in onder andere de medische sector.

Gecertificeerd lassen en grootformaat mechanische bewerkingen zoals draaien, frezen, kotten en boren.

2006

VDL Services B.V.

Directeur: Rob Diepstraten
Handelsweg 21
5527 AL Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 38 01 00
info@vdl-services.nl
www.vdl-services.nl

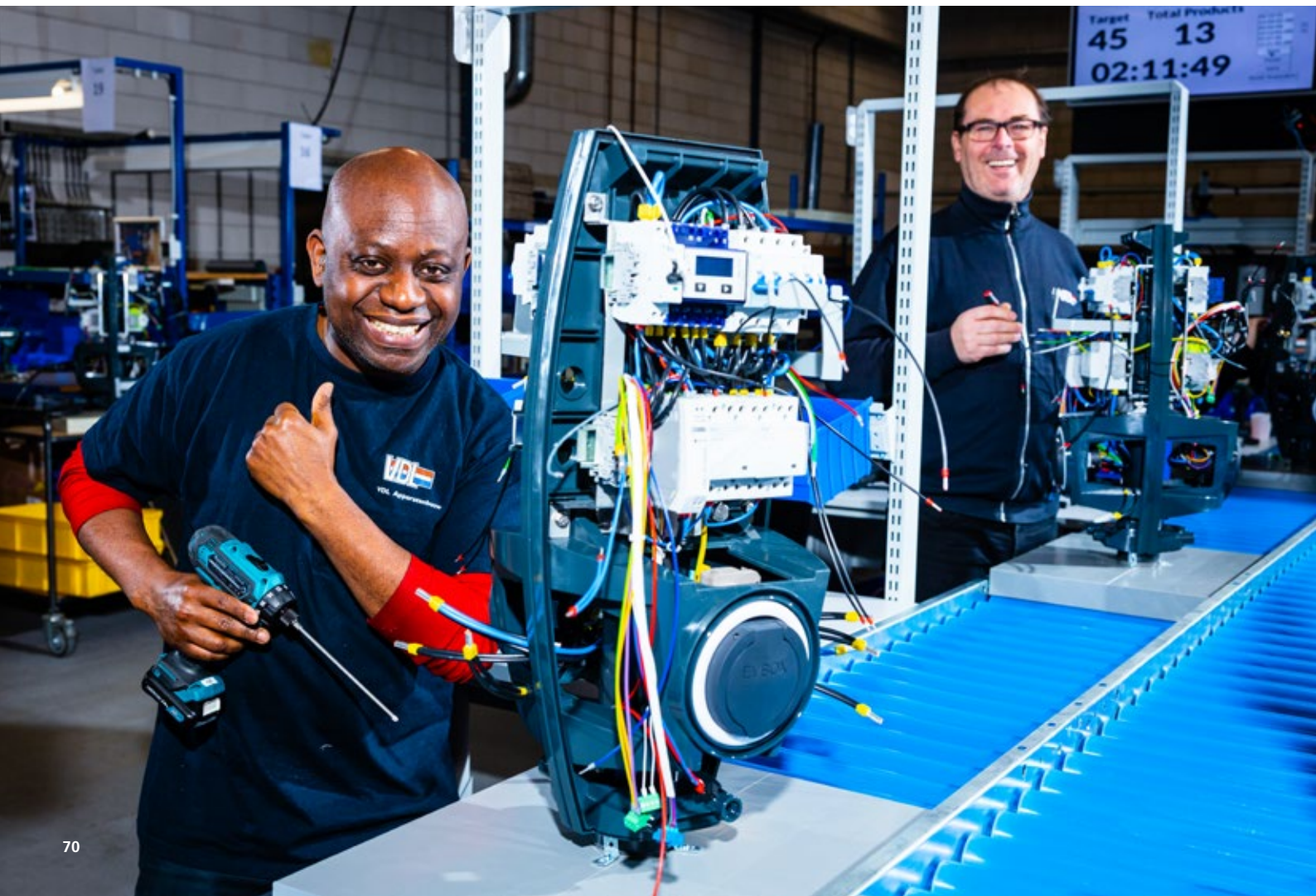
Reparatie, onderhoud en installatie van diverse (VDL-)producten met behulp van een 24/7 service organisatie met een netwerk van monteurs door heel Nederland. Tevens projectbegeleiding en realisatie wereldwijd.

2017

VDL Castings Heerlen B.V.

Directeur: Eddy Kremers
Adjunct-directeur: Ruud Pisters
De Koumen 2
6433 KD Hoensbroek, Nederland
T: +31 (0)45 - 528 35 00
info@vdlcastingsheerlen.nl
www.vdlcastingsheerlen.nl

IJzergieterij die gespecialiseerd is in de productie van complexe gietstukken voor onder andere vrachtwagens, grondverzet- en wegenbouwmachines.

2017

VDL Castings Weert B.V.

Directeur: Eddy Kremers
Lozerweg 90
6006 SR Weert, Nederland
T: +31 (0)495 - 51 38 00
info@vdlcastingsweert.nl
www.vdlcastingsweert.nl
Ijzergieterij die gespecialiseerd is in de productie van complexe gietstukken voor onder andere vrachtwagens, grondverzet- en wegenbouwmachines.

2017

VDL Mast Solutions B.V.

Directeur: Eric Janssen
Gasstraat Oost 7
5349 AH Oss, Nederland
T: +31 (0)412 - 67 47 47
info@vdlmastsolutions.nl
www.vdlmastsolutions.nl
Ontwerpt, produceert en plaatst kwalitatief hoogwaardige masten, zoals verlichtingsmasten, afspanmasten voor bovenleidingen, zendmasten, cameramasten en reclamemasten. Van ontwerp, productie, DCC- en HMR-coating tot en met het transport, plaatsing en inspectie van masten.

2018

VDL Industries Gainesville LCC

Directeur: Rick van Haren
Flowery Branch, GA 30542
Georgia, Verenigde Staten
T: +1 470 778 51 51
info@vdlindustriesga.com
www.vdlindustriesga.com
Specialist in plaatbewerking, robotlassen, CNC-draaien, 5-assig frezen en assemblage van nauwkeurige onderdelen voor klanten die in Amerika zijn gevestigd en voor klanten die de stap naar de Verenigde Staten maken.

Oppervlaktebehandeling

1983

VDL Laktechniek B.V.

Directeur: Ad Pasmans
Meerenakkerweg 20
5652 AV Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 250 19 00
info@vdlaktechniek.nl
www.vdlaktechniek.nl
Staalstralen, zinkfosfateren, kataforeselakken, poedercoaten, natlakken, montage en warehousing. Volledig automatische kataforese- en poedercoatlakstraat inclusief voorbehandeling zinkfosfateren.

Kunststofverwerking

1989

VDL Kunststoffen B.V.

Directeur: Ger Stappers
Magnesiumstraat 55
6031 RV Nederweert, Nederland
T: +31 (0)495 - 65 36 53
info@vdlkunststoffen.com
www.vdlkunststoffen.com
Hoogwaardige technische kunststof spuitgietcomponenten, 2K-spuitgiettechniek, insert en outsert moulding. Engineering, productontwikkeling en projectmatige ondersteuning van klanten in ontwikkelingstrajecten. Assemblage en finishing van componenten en eindproducten. Eigen gereedschapmakerij.

1993

VDL Parree B.V.

Directeur: Pieter Melisse
Sporstraat 8
5975 RK Sevenum, Nederland
T: +31 (0)77 - 467 70 88
info@vdlparree.nl
www.vdlparree.com
Specialist op het gebied van hoogwaardige technische kunststof spuitgietonderdelen, metaaldelen, samenstellingen en metaal- en kunststofcombinaties. 2K-technieken, gasinjectie, in mould labeling, insert en outsert moulding, prägen en MuCell. Co-designfunctie, productinnovaties, productoptimalisatie en engineering. Gespecialiseerd in automotive. Eigen gereedschapmakerij en assemblageafdeling.

2005

VDL Wientjes Roden B.V.

Directeur: Chris Mulder
Ceintuurbaan Noord 130
9301 NZ Roden, Nederland
T: +31 (0)50 - 502 48 11
info@vdlwientjesroden.nl
www.vdlwientjesroden.nl
Ontwikkeling, engineering en productie van hoogwaardige kunststofproducten. Voor onder andere de medische apparatenbouw, machinebouw en transportmiddelen. Diverse bewerkingstechnieken zoals vacuümvormen, CNC-bewerkingen, laseren, lassen, lijmen en assemblage.

2005

VDL Wientjes Emmen B.V.

Directeur: Hans Meuleman
Phileas Foggstraat 30
7825 AK Emmen, Nederland
T: +31 (0)591 - 66 96 66
info@vdlwientjesemmen.nl
www.vdlwientjesemmen.nl
Ontwikkeling, engineering en productie van hoogwaardige kunststof producten. Productietechnieken: spuitgieten van (vezelversterkte) thermoplasten, gasinjectie, 2-komponenten en in mould labeling. Warmpersen van thermoharders

(polyester) en assemblage. Producent van sheet moulding compound (smc), een met glasvezel versterkt kunststof halffabricaat.

2011

VDL Fibertech Industries B.V.

Directeur: Michiel Wassink
Diamantweg 54
5527 LC Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 33 84 00
info@vdlfibertechindustries.com
www.vdlfibertechindustries.com
Ontwikkelt en produceert geavanceerde composieten en polyurethaan producten voor de markten medisch, defensie, semiconductor, transport en luchtvaart. Gebruikmakend van RTM, Hot Pressing, (R) RIM en Acrosoma® sandwich technologieën.

Mechatronische systemen en modulebouw

1991

VDL Apparatenbouw B.V.

Directeur: Mark Verdonshot
Sigarenmaker 8
5521 DJ Eersel, Nederland
T: +31 (0)497 - 51 51 50
info@vdlapparatenbouw.com
www.vdlapparatenbouw.com
Systeemeleverancier op het gebied van (complexe) medische, optische en mechatronische modules voor de OEM- en consumentenmarkt. Verzorgt naast ontwikkeling, productie, testen en service ook complete logistiek en projectmanagement. Ontwerpt en produceert filter- en tankinstallaties voor de agrarische en chemische industrie.

2004

VDL Industrial Modules B.V.

Directeur: Peter van der Horst
Brandevoortse Dreef 4
5707 DG Helmond, Nederland
T: +31 (0)492 - 50 58 00
info@vdlindustrialmodules.nl
www.vdlindustrialmodules.nl
Contractontwikkelaar en producent voor machine- en apparatenbouw voor OEM's. In-house product-engineering, prototyping, precisieplaatwerk, verspanning, (cleanroom)assemblage en testen van hoogwaardige modules en systemen. Sterke focus op flexibiliteit, efficiëntie en expertise van fabrieken en externe supply chain. Markten zijn o.a. semiconductor, medisch, verpakking, energie, defensie en bouw & infra.

TOELEVERINGEN

2006

VDL Enabling Technologies Group B.V.

Directeur: Guustaaf Savenije
De Schakel 22
5651 GH Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 263 86 66
info@vdletg.com
www.vdletg.com

VDL Enabling Technologies Group richt zich op systeemintegratie en logistiek / supply chain management van mechatronische (sub)systemen voor OEM's van hightech kapitaalgoederen. De supervisie over de VDL ETG-vestigingen in Eindhoven, Almelo, Zwitserland, Singapore, Suzhou (China) en USA vindt plaats vanuit Eindhoven. Naast de fabrieken is er een ontwikkelorganisatie met de hoofdvestiging in Eindhoven en nevenvestigingen bij de fabrieken of in de directe omgeving van klanten.

2006

VDL ETG Eindhoven B.V.

Directeur: Wil-jan Schutte
Achtseweg Noord 5
5651 GG Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 263 88 88
info@vdletg.com
www.vdletg.com

Realiseert systeemintegraties van mechatronische (sub)systemen en modules voor OEM's van hightech kapitaalgoederen. Systeemleverancier van (co-) ontwerp tot onderdelenproductie, montage en kwaliteitscontrole.

2006

VDL ETG Projects B.V.

Directeur: Harrie Schonewille
Wekkerstraat 1
5652 AN Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 33 77
infoprojects@vdletg.com
www.vdletgprojects.com

Turn-key machinefabrikant die ondersteunt vanaf ontwikkeling tot en met wereldwijde installatie en service van mechatronische systemen, apparaten of complexe machines. Dit zowel voor prototypes, one-offs, roll-outs of kleine aantallen.

2006

VDL ETG Precision B.V.

Directeur: Arie van Kraaij
Hurksestraat 13
5652 AH Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 263 82 18
info@vdletg.com
www.vdletg.com

Productie en montage van fijnmechanische, ultraprecisie onderdelen, prototypes en modules voor onder andere de semiconductorindustrie, analytische industrie, lucht- en ruimtevaart en wetenschap.

2006

VDL ETG Almelo B.V.

Directeur: Sander Verschoor
Bornsestraat 345
7601 PB Almelo, Nederland
T: +31 (0)546 - 54 00 00
info@vdletg.com
www.vdletg.com

Realiseert systeemintegraties van mechatronische (sub)systemen en modules voor OEM's van hightech kapitaalgoederen. Systeemleverancier van (co-) ontwerp tot onderdelenproductie, montage en kwaliteitscontrole.

2006

VDL Enabling Technologies Group of Suzhou Ltd.

Directeur: Dennis van Opzeeland
288 Su Hong Xi Road
Suzhou Industrial Park,
Jiangsu P.R.C. 215021, China
T: +86 512 - 85 18 89 98
info@vdletg.com
www.vdletg.com

Realiseert systeemintegraties van mechatronische (sub)systemen en modules voor OEM's van hightech kapitaalgoederen. Systeemleverancier van (co-) ontwerp tot onderdelenproductie, montage en kwaliteitscontrole.

2006

VDL Enabling Technologies Group (Singapore) Pte Ltd.

Directeur: Jadranko Dovic
259 Jalan Ahmad Ibrahim
Singapore 629148, Singapore
T: +65 650 803 20
info@vdletg.com
www.vdletg.com

Realiseert systeemintegraties van mechatronische (sub)systemen en modules voor OEM's van hightech kapitaalgoederen. Systeemleverancier van (co-) ontwerp tot onderdelenproductie, montage en kwaliteitscontrole.

2013

VDL ETG Technology & Development B.V.

Directeur: Geert Jakobs
De Schakel 22
5651 GH Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 263 86 66
info@vdletg.com
www.vdletg.com

Ontwikkelorganisatie die verantwoordelijk is voor het ontwikkelen van hightech mechatronische (sub)systemen en het verder optimaliseren van de productieprocessen binnen VDL ETG zodat de klant een optimale oplossing krijgt aangeboden.

2015

VDL GL Precision B.V.

Directeur: Herman Rusch
Hurksestraat 23
5652 AH Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 20 55
info@vdlglprecision.nl
www.vdlglprecision.nl

Produceert zeer nauwkeurige fijnmechanische componenten en modules voor de semiconductor-industrie, optische industrie, apparatenbouw en de lucht- en ruimtevaartindustrie. Het bedrijf heeft hiervoor alle bewerkingstechnieken in eigen huis, zoals verspanende bewerkingen, micro-laser bewerkingen en cleanroomactiviteiten.

2015

VDL ETG Switzerland AG

Directeur: John Pigger
Hauptstrasse 1a
9477 Trübbach, Zwitserland
T: +41 (0)81 784 64 00
info.switzerland@vdletg.com
www.vdletg.com

Realiseert systeemintegraties van mechatronische compleet geteste (sub)systemen en modules voor OEM's van hightech kapitaalgoederen. Systeemleverancier van (co-)ontwerp tot productie van hoogwaardige onderdelen, reiniging en kwalificatie, montage en testen.

2018

VDL ETG USA LLC

Directeur: Geert Jakobs
1880 Millmont Drive
Milpitas, CA 95035, Verenigde Staten
T: +1 408 582 3089
info@vdletg.com
www.vdletg.com

Biedt lokale ondersteuning op het gebied van verkoop en technische kennis aan klanten van diverse VDL ETG vestigingen wereldwijd.

2018

VDL ETG Technology & Development Hengelo B.V.

Directeur: Geert Jakobs
Industrieplein 1
7553 LL Hengelo, Nederland
T: +31 (0)40 - 263 86 66
info@vdletg.com
www.vdletg.com

Ontwikkelorganisatie die verantwoordelijk is voor het ontwikkelen van hightech mechatronische (sub)systemen en het verder optimaliseren van de productieprocessen binnen VDL ETG zodat de klant een optimale oplossing krijgt aangeboden.

AUTOASSEMBLAGE

2012

VDL Nedcar B.V.

Directeur: Paul van Vuuren
Dr. Hub van Doorneweg 1
6121 RD Born, Nederland
T: +31 (0)46 - 489 44 44
info@vdlnedcar.nl
www.vdlnedcar.nl

Onafhankelijke contract producent van voertuigen met als hoofdactiviteit de serieproductie van personenauto's. Daarnaast ook productie van persdelen voor diverse klanten. VDL Nedcar is de enige grote autofabriek van Nederland met een productiecapaciteit voor circa 240.000 auto's per jaar, op basis van twee- en drieploegendiensten.

BUSSEN

Productie

1993

VDL Bus Chassis B.V.

Directeur: Patrick Smit
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 250 05 00
info@vdlbuscoach.com
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en assemblage van complete chassis, chassismodules en CKD-pakketten voor openbaar- en touringcars. Het ontwikkelen, assembleren en modificeren van industriële voertuigen op klantspecificatie.

1998

VDL Bus Heerenveen B.V.

Directeur: Ietje van der Meer
Wetterwille 12
8447 GC Heerenveen, Nederland
T: +31 (0)513 - 61 85 00
info@vdlbusheerenveen.nl
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en productie van bussen voor het openbaar vervoer zoals stads- en streekbussen met zowel diesel als elektrische aandrijvingen.

1998

VDL Bus Modules B.V.

Directeur: Ton de Haan
De Vest 55
5555 XP Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 24 24
info@vdlbusmodules.nl
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en productie van modules voor luxe touringcars, dubbeldekkers, VIP-bussen en uitvoering van speciale projecten.

1998

VDL Bus Venlo B.V.

Directeur: Mark Francot
Huiskenstraat 49
5916 PN Venlo, Nederland
T: +31 (0)77 - 320 00 80
info@vdlbusvenlo.nl
www.vdlbuscoach.com

Productie van mini- & midibussen voor tour- en openbaar vervoer, politievoertuigen, taxibussen, luchthavenvervoer en speciaal vervoer (o.a. gehandicapten en VIP) in alle mogelijke uitvoeringen.

1998

VDL Bus Roeselare N.V.

Directeur: Peter Wouters
Schoolstraat 50
8800 Roeselare, België
T: +32 (0)51 - 23 26 11
info@vdlbusroeselare.be
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en productie van bussen voor openbaar vervoer met zowel hybride als elektrische aandrijvingen en uitvoering van speciale projecten.

2003

VDL Bus Valkenswaard B.V.

Directeur: Ton de Haan
De Vest 9
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 46 11
info@vdlbusvalkenswaard.nl
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en assemblage van luxe touringcars, VIP-bussen en uitvoering van speciale projecten.

Verkoopvestigingen

2003

VDL Bus & Coach France sarl

Directeur: Jérôme Gendre
5, rue du Pont de la Brèche
Z.A.E. 'Les Grandes Vignes'
95192 Goussainville Cedex, Frankrijk
T: +33 (0)1 - 343 88 940
info@vdlbuscoach.fr
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Frankrijk.

2003

VDL Bus & Coach Italia s.r.l. a socio unico

Directeur: Massimiliano Costantini
Piazza dei Beccadori, 12
41057 Spilamberto (MO), Italië
T: +39 059 - 78 29 31
info@vdlbuscoach.it
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Italië.

2003

VDL Bus & Coach Belgium N.V.

Directeur: Filip Malefason
Vloedstraat 4
8800 Roeselare, België
T: +32 (0)51 - 23 26 06
info@vdlbuscoach.be
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in België en Luxemburg.

2003

VDL Bus & Coach Polska Sp. z o.o.

Directeur: Bolesław Piekorz
Straszków 121
62-604 Kościelec, Polen
T: +48 63 - 261 60 91
info@vdlbuscoach.pl
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Polen.

2003

VDL Bus & Coach Deutschland GmbH

Directeur: Boris Höltermann
Oberer Westring 1
Industriegebiet West
33142 Büren, Duitsland
T: +49 (0)2951 - 60 80
info@vdlbuscoach.de
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Duitsland en Oostenrijk.

2003

VDL Bus & Coach Suisse GmbH

Directeur: Bernard Donzé
Erlenstrasse 29
Postfach
2555 Brügg, Zwitserland
T: +41 (0)32 - 366 65 65
info@vdlbuscoach.ch
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Zwitserland.

2007

VDL Bus & Coach B.V.

Algemeen directeur: Henk Coppens
Commercieel directeur: Marcel Jacobs
De Vest 7
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 00
info@vdlbuscoach.com
www.vdlbuscoach.com

VDL Bus & Coach biedt een uitgebreid product-programma: chassis & chassismodules, touringcars, openbaarvervoerbusen, mini- & midibussen, speciale voertuigen en gebruikte bussen. Het product-gamma bestaat daarnaast uit diverse e-mobility oplossingen voor openbaar vervoer. VDL Bus & Coach heeft een uitgebreid, internationaal netwerk van vestigingen, agenten en importeurs voor ondersteuning op het gebied van sales & after sales.

2007

VDL Bus & Coach Nederland B.V.

Directeur: Ard Romers
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 90
info@vdlbuscoach.com
www.vdlbuscoach.com

Verkoop en after sales van alle VDL Bus & Coach producten in Nederland.

2008

VDL Bus & Coach Czech Republic s.r.o.

Directeur: Hans Joosten
Haštalská 6/1072
110 00 Praag, Tsjechië
T: +420 - 384 420 348
info@vdlbuscoach.cz
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Tsjechië en Slowakije.

BUSSEN

2010

VDL Bus & Coach Serbia d.o.o. Beograd

Directeur: Branislav Radovanović
Gandijeva 99d
11070 Belgrado, Servië
T: +381 (0)11 2166 525
info@vdlbuscoach.rs
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Servië.

2012

VDL Bus & Coach Danmark A/S

Directeur: Anita Palm Laursen
Naverland 21
2600 Glostrup, Denemarken
T: +45 70 23 83 23
info@vdlbuscoach.dk
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Denemarken.

2017

VDL Bus & Coach España S.L.

Directeur: Hector Rodriguez
Carretera Nacional II, Dir. Madrid
Via de Servicio KM 33,600
28805 Alcalá de Henares
Madrid, Spanje
T: +34 910 07 59 37
info@vdlbuscoach.com
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Spanje.

2018

VDL Bus & Coach Sweden AB

Directeur: Fredrik Dahlborg
Okvistavägen 18
186 21 Vallentuna, Zweden
T: +46 (0)8 40 80 77 50
info@vdlbuscoach.se
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Zweden.

2018

VDL Bus & Coach Norway AS

Directeur: Frank Reichel
Håndverksveien 12
1405 Langhus, Noorwegen
T: +47 41 77 96 00
info@vdlbuscoach.no
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Noorwegen.

2018

VDL Bus & Coach Finland Oy

Directeur: Sami Ojamo
Koivukummuntie 9
FI-01510 Vantaa, Finland
T: +35 82 07 34 45 55
info@vdlbuscoach.fi
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Finland.

Gebruikte bussen

2003

VDL Bus Center GmbH

Directeur: Ferdinand Brouwers / Burkhard Gieffers
Oberer Westring 2
Industriegebiet West
33142 Büren, Duitsland
T: +49 (0)2951 - 98 920
info@vdlbuscenter.de
www.vdlbuscenter.com
In- en verkoop van gebruikte bussen van alle merken en typen.

Parts & services

2003

VDL Busland B.V.

Directeur: Ton Behr
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 60
info@vdlbusland.nl
www.vdlbuscoach.com
Gespecialiseerde werkplaats voor onderhoud, reparatie en schadeherstel van alle merken touringcars en bussen.

2006

VDL Parts B.V.

Directeur: Peter Schellens
De Run 5410
5504 DE Veldhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 41 00
info@vdlparts.nl
www.vdlparts.com
Verantwoordelijk voor alle after sales activiteiten voor de VDL Bus & Coach productrange en de distributie van zowel originele VDL-onderdelen alsook universele delen voor de bus & coach markt.

2012

VDL Bus & Coach Service FRY-ZHN B.V.

Directeur: Ton Behr
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 60
info@vdlbusland.nl
www.vdlbuscoach.com
Gespecialiseerde werkplaats voor onderhoud, reparatie en schadeherstel van touringcars, bussen en overige vervoersmiddelen met vestigingen in Leiden, Krimpen aan den IJssel, Leeuwarden en Sneek.

2014

VDL Bus & Coach Service Brabant B.V.

Directeur: Ton Behr
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 60
info@vdlbusland.nl
www.vdlbuscoach.com
Gespecialiseerde werkplaats voor onderhoud, reparatie en schadeherstel van touringcars, bussen en overige vervoersmiddelen met vestigingen in Den Bosch en Tilburg.

2016

VDL Bus & Coach Service Limburg B.V.

Directeur: Ton Behr
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 60
info@vdlbusland.nl
www.vdlbuscoach.com
Gespecialiseerde werkplaats voor onderhoud, reparatie en schadeherstel van touringcars, bussen en overige vervoersmiddelen met vestigingen in Maastricht, Venlo en Heerlen.

Slimme mobiliteit

2015

VDL Enabling Transport Solutions B.V.

Directeur: Menno Kleingeld
De Vest 11
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 88
info@vdlets.nl
www.vdlets.nl
Richt zich op het onderzoeken, ontwikkelen en testen van nieuwe mogelijkheden voor met name transport gerelateerde activiteiten van de VDL-bedrijven. Het doel is om milieuvriendelijke, innovatieve hard- en software oplossingen te ontwikkelen onder andere op het gebied van elektrisch vervoer (e-mobility), batterijtechnologie, laadinfra, energieopslag, automatisch geleide voertuigen (AGV's), geleidings- en navigatietechnologie.

EINDPRODUCTEN

Agrarische systemen

1989

VDL Agrotech B.V.

Directeur: Brian van Hooff
 Hoevenweg 1
 5652 AW Eindhoven, Nederland
 T: +31 (0)40 - 292 55 00
 info@vdlagrotech.nl
 www.vdlagrotech.com

Levert wereldwijd complete oplossingen voor de moderne, professionele pluimvee- en varkenshouderij. Van gedetailleerde engineering tot volledige montage van turnkey-projecten en droogtechniek voor mest en industriële toepassingen.

Productieautomatiseringssystemen

1995

VDL Steelweld B.V.

Directeur: Peter de Vos
 Terheijdenseweg 169
 4825 BJ Breda, Nederland
 T: +31 (0)76 - 579 27 00
 info@vdlsteelweld.com
 www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

1995

VDL Steelweld UK

Directeur: Darren Dowsett / Peter de Vos
 Unit 8a-8b Tournament Court, Edgehill Drive
 Tournament Fields, Warwick
 CV34 6LG, Groot-Brittannië
 T: +44 (0)1926 - 62 47 10
 info@vdlsteelweld.com
 www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en

systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

1997

VDL Steelweld GmbH

Directeur: Erwin Timmer / Peter de Vos
 Max Planck Straße 38
 50858 Keulen, Duitsland
 T: +49 (0)2234 - 988 23 110
 info@vdlsteelweld.com
 www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

EINDPRODUCTEN

2014

VDL Steelweld AB

Directeur: Peter de Vos
Flygfältsgatan 16A
423 37 Torslanda, Göteborg, Zweden
T: +46 (0)733 90 90 83
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2015

VDL Steelweld (Suzhou) Automotive Automation Production Line Co., Ltd.

Directeur: Peter de Vos
288 Su Hong Xi Road
Suzhou Industrial Park
215021, Suzhou, Jiangsu, China
T: +86 (0)512 8817 4337
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2016

VDL Steelweld California LLC

Directeur: Mark Bakermans / Peter de Vos
1880 Milmont Drive
Milpitas CA 95035, Verenigde Staten
T: +1 510 996 46 60
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2016

VDL Steelweld USA LLC

Directeur: Mark Bakermans / Peter de Vos
1095 Crooks Road - Suite 300
Troy MI 48084, Verenigde Staten
T: +1 248 781 81 40
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2016

VDL Steelweld South Carolina LLC

Directeur: Mark Bakermans / Peter de Vos
105 Corporate Drive Suite B
Spartanburg, SC 29303, Verenigde Staten
T: +1 864 308 78 06
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2016

VDL Pinnacle Engineering India Pvt Ltd.

Directeur: Jayant Phatak
302, Sector 7 Road, MIDC Sector 2 Industrial Area,
MIDC Bhosari, Pimpri Chinchwad
Pune 411026, India
T: +91 20 6741 4040
info@vdlpinnacle.com
www.vdlpinnacle.com

Deze joint venture van VDL Groep en Pinnacle Industries richt zich op engineeringprojecten voor productieautomatisering en productontwikkeling voor de automotive industrie.

Zonnebanken en dakkoffers

1996

VDL Hapro B.V.

Directeur: Dick van de Linde
Fleerbosseweg 33
4421 RR Kapelle, Nederland
T: +31 (0)113 - 36 23 62
info@vdlhapro.com
www.vdlhapro.com

Ontwikkeling, productie, assemblage en verkoop van zonnebanken, huidverbeteringsapparatuur, autodakkoffers, dak-/fietsendragers alsmede bijbehorende accessoires en waterzuiverings-systemen voor zwembaden en vijvers.

Warmtewisselaars

1998

VDL Klima B.V.

Directeur: Wim Jenniskens
Meerenakkerweg 30
5652 AV Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 298 18 18
info@vdlklima.com
www.vdlklima.com

Ontwikkeling en productie van warmtewisselaars (o.a. lucht/lucht en lucht/water koelers, boxcoolers en buizenwarmtewisselaars) en ventilatiesystemen voor diverse applicaties, zoals (elektrische) voortstuwingssystemen, energiegeneratoren en transformatoren.

1998

VDL Klima Belgium N.V.

Directeur: Wim Jenniskens
Industriestraat 13
3930 Hamont-Achel, België
T: +32 (0)11 - 80 47 00
belgium@vdlklima.com
www.vdlklima.com

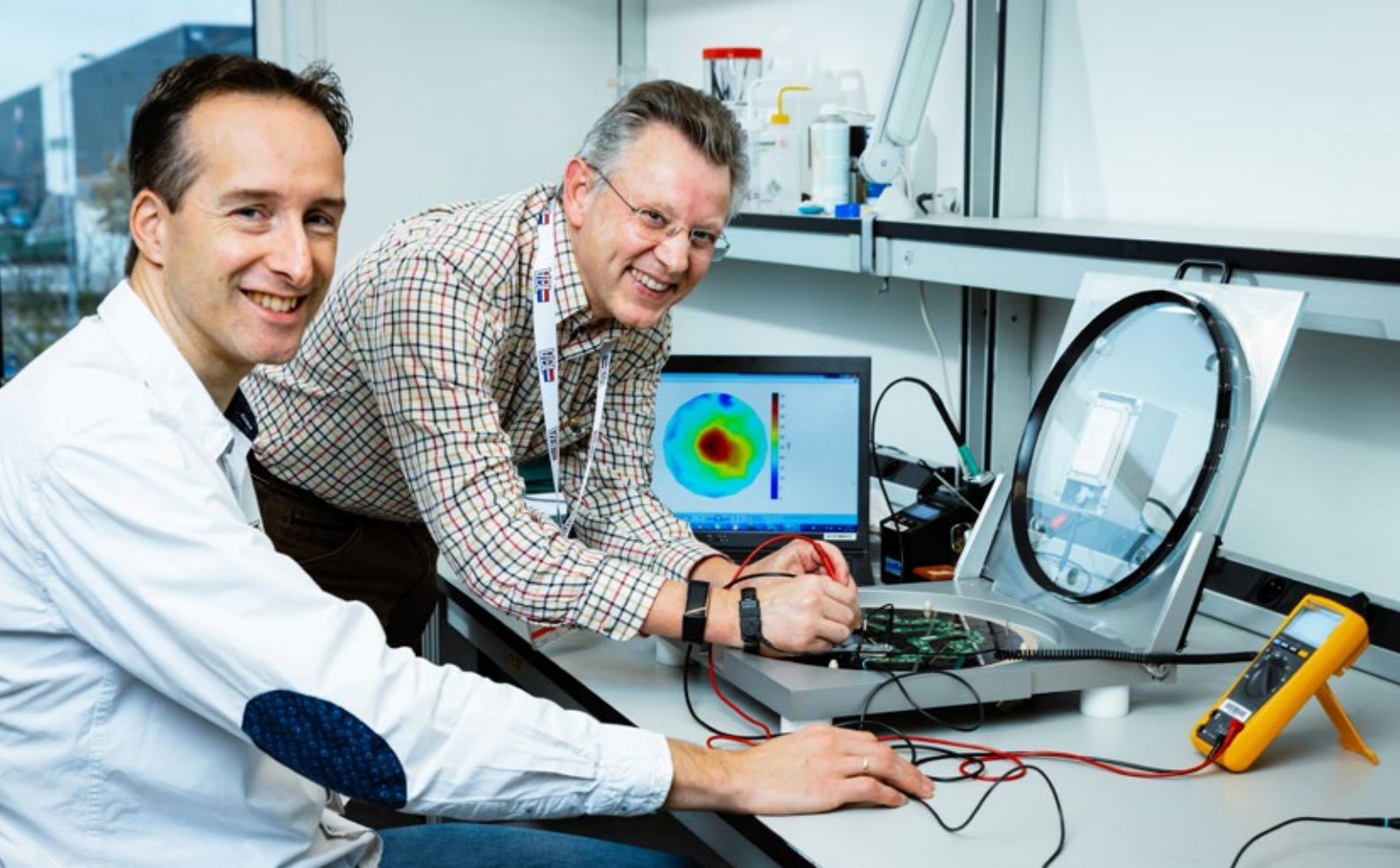
Productiebedrijf van de producten van VDL Klima.

1998

VDL Klima France sarl

Directeur: Pascal Pécuchet
Le Wedge 101, rue Louis Constant
59650 Villeneuve d'Ascq, Frankrijk
T: +33 (0)320 - 65 91 65
info@vdlklimafrance.com
www.vdlklimafrance.com

Ontwikkeling en verkoop van warmtewisselaars, koelinstallaties voor de elektromechanische industrie en voor algemene industriële processen.

2000

VDL KTI N.V.

Directeur: Dorus van Leeuwen
 Nijverheidsstraat 10, Industrial Area II
 2400 Mol, België
 T: +32 (0)14 - 34 62 62
 info@vdlkti.be
 www.vdlkti.be
 Ontwikkeling en productie van onderdelen voor industriële fornuizen (convectie/straling) alsmede complete fornuizenmodulen, drukvaten, warmtewisselaars, skids en scheidingsmodulen voor de chemische, petrochemische, olie- en gasindustrie. Productie van hoogspanningsmasten.

2003

VDL Delmas GmbH

Directeur: Jörg Nelius
 Kienhorststraße 59
 13403 Berlijn, Duitsland
 T: +49 (0)30 - 438 09 20
 info@vdlldelmas.de
 www.vdlldelmas.de
 Ontwikkeling, productie en verkoop van warmtewisselaars, koelinstallaties en gerelateerde aggregaten voor industriële toepassingen.

2008

VDL Network Supplies B.V.

Directeur: William van Hout
 Handelsweg 21
 5527 AL Hapert, Nederland
 T: +31 (0)497 - 33 11 00
 info@vdlnetworksupplies.nl
 www.vdlnetworksupplies.nl
 Gespecialiseerd in productie van halffabricaten, eindproducten en aanverwante diensten voor aanleg, ombouw en uitbreiding van grootschalige en landelijke netwerken zoals mobiele telefonie, vaste telecom-, energie- en spoornetwerken.

Containerhandlingsystemen

1999

VDL Containersystemen B.V.

Directeur: Frans van Dommelen
 Industrieweg 21
 5527 AJ Hapert, Nederland
 T: +31 (0)497 - 38 70 50
 sales@vdlcontainersyst.nl
 www.vdlcontainersystemen.com
 Ontwikkeling, productie, verkoop, reparatie en opbouw van hydraulische containerhandlingsystemen (haakarm-, portaalarm-, kabel- en kettinginstallaties), containeraanhangers en containers. Ontwikkeling, productie, verkoop en reparatie van spreaders voor de handling van 20-45 voets ISO-containers. Toeleverancier van zware lasconstructies.

2001

VDL Containersysteme GmbH

Directeur: Frans van Dommelen
 Oberer Westring 2
 33142 Büren, Duitsland
 T: +31 (0)497 - 38 70 50
 sales@vdlcontainersyst.nl
 www.vdlcontainersystemen.com
 Verkoop en after sales van containerhandlingsystemen in Duitsland.

2014

VDL Translift B.V.

Directeur: Mathijs van der Mast
 Staalwijk 7
 8251 JP Dronten, Nederland
 T: +31 (0)321 - 38 67 00
 info@vdltranslift.nl
 www.vdltranslift.nl
 Ontwikkeling, productie, assemblage, verkoop en service van afvalinzamelingsystemen. Het bedrijf heeft een eigen lijn van innovatieve zijladersystemen voor het optimaliseren van de inzameling van bovengrondse en ondergrondse afvalcontainers.

EINDPRODUCTEN

Veersystemen

2001

VDL Weweler B.V.

Directeur: Dick Aalderink
Ecofactorij 10
7325 WC Apeldoorn, Nederland
T: +31 (0)55 - 538 51 00
info@vdlweweler.nl
www.vdlweweler.nl

Ontwikkeling, productie en verkoop van luchtveer- en asliftsystemen voor producenten van assen, trailers, trucks en bussen.

2001

VDL Weweler Parts B.V.

Directeur: Danny Orgers
Laan van Malkenschoten 99
7333 NP Apeldoorn, Nederland
T: +31 (0)55 - 538 04 00
info@vdlwewelerparts.nl
www.vdlwewelerparts.nl

Distributie van technisch hoogwaardige onderdelen voor vrachtwagens, aanhangwagens en bussen vanuit verschillende verkoopvestigingen in Nederland.

2001

VDL Weweler-Colaert N.V.

Directeur: Jacques Colaert
Beneluxlaan 1-3
8970 Poperinge, België
T: +32 (0)57 - 34 62 05
info@weweler.eu
www.weweler.eu

Ontwikkeling, productie en verkoop van blad- en paraboolveren voor de automotive industrie. Distributie van technisch hoogwaardige onderdelen voor vrachtwagens, aanhangwagens en bussen.

2001

Truck & Trailer Industry AS

Directeur: Øyvind Stenersen
Persveien 20
0581 Oslo, Noorwegen
T: +47 (0)23 - 03 96 00
post@tti.no
www.tti.no

Verkoop vanuit acht filialen in Noorwegen van VDL Weweler veersystemen en reserveonderdelen voor vrachtwagens, trailers en bussen.

2018

VDL Weweler Taishan Ltd.

Directeur: Dick Aalderink
No. 1 Chenyixi Road
Shuibu town, Taishan City
529262 Guangdong, China
T: +86 13822301747
taishan@vdlweweler.nl
www.vdlweweler.com

Verkoop VDL Weweler veersystemen en onderdelen voor vrachtwagens, trailers en bussen in China.

2018

VDL Parts Sweden AB

Directeur: Göran Andersson
Industrivägen 39C
433 61, Sävedalen, Zweden
T: +46 (0)31 22 81 01
info@vdlpartssweden.se
www.vdlpartssweden.se
In- en verkoop van onderdelen voor bussen, vrachtwagens en trailers in Zweden.

Verpakkingsmachines

2003

VDL PMB-UVA B.V.

Directeur: Sytze Westerhof
Langendijk 10
5652 AX Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 282 50 00
sales@vdlpmbuva.com
www.vdlpmbuva.com

Ontwikkeling, productie en verkoop van machines en service voor de verpakkingindustrie. Verticale verpakkingmachines voor onder andere de levensmiddelen-, dierenvoeding- en wasmiddelen-branchen.

2003

VDL USA, Inc.

Directeur: Bart van Lieshout
8111 Virginia Pine Ct.
Richmond VA 23237, Verenigde Staten
T: +1 804 - 275 80 67
info@vdlusa.com
www.vdlusa.com

Verkoop en service van producten van VDL PMB-UVA en assemblage, opslag en logistiek voor diverse VDL-bedrijven in Noord-Amerika.

Systemen voor de industriële sector

2007

VDL Industrial Products B.V.

Directeur: Carlos Ooijen
Hoevenweg 3
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 55 80
info@vdlindustrialproducts.com
www.vdlindustrialproducts.com
Verkoop en service van componenten voor afzuiginstallaties en stortgoedbehandeling zoals modulaire buissystemen, roterende sluisen, ventilatoren, cyclonen, wissel- en vlinderkleppen en triltransporteurs. Daarnaast verkoop en service van complete systemen voor explosie- en brandbeveiliging van industriële processen en beveiligingsoplossingen voor gebouwen en terreinen.

Maritieme systemen

2017

VDL AEC Maritime B.V.

Directeur: Rob de Vries
Meerenakkerweg 30
5652 AV Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 851 90 15
info@vdlacmaritime.com
www.vdlacmaritime.com

Specialist in luchtreiniging. Ontwikkelt en verkoopt filtersystemen voor schepen. Deze zogeheten scrubbers filteren onder meer zwaveldeeltjes uit de uitlaatgassen van scheepsmotoren.

Energiesystemen

2016

V-Storage B.V.

Directeur: Rob van Gennip / Theo Toussaint
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 00
info@v-storage.com

Deze joint venture van VDL Groep en Scholt Energy Control richt zich op innovaties op het gebied van duurzame energie opslag.

2018

VDL Energy Systems B.V.

Directeur: Ivo Wessels
Industrieplein 1
7553 LL Hengelo, Nederland
T: +31 (0)74 - 240 20 00
info@vdlenergysystems.nl
www.vdlenergysystems.nl

Productie van compressor- en gasturbine packages en onderdelen voor de olie- en gasindustrie. Het leveren van systemen, oplossingen en diensten gericht op energieopwekking, -omzetting, -transport en het gebruik van energie.

COLOFON

Productie en samenstelling: VDL Groep, afdeling Communicatie

Vormgeving: Chris van der Horst

Fotografie: Jacqueline de Haas, Bram Saeys, Debby Termonia, Rik van den Wildenberg

pagina 7: Elvin Boer (Nederlandse Innovatie Prijs) * DAF Trucks/Sytse Dijkstra * Bram Saeys

Drukwerk: Drukkerij Hendrix

